

הזדה

העולם

השבועון המצויר לאונפורמציה

נ. ק. מ.

לוחם אבא קובנר

לא ברח איש נבעתי

עורך משנה, כיתוב: מ"מ הכתב הראשי עמנואל פרת

השבועון המצויר לאיפורמציה

רחוב גליצקי 6, תל-אביב (ליד תיאטרון "אהל") ת.ד. 136, טל. (זמני) 48785 מען המברקים: "עולמסטרס" מר"ל: העולם הזה בע"מ מודפס: דפוס ישראל בע"מ ת"א

חברי מערכת: מיכאל אלמו, דוד ארנון, יהודי נבאי, נצה בני, אוסקר טאבור סילבי קשת ציירי שערים: נפתלי כום, שלמה בנדור, שמואל בק, שרגא חיל זאב ליסמן, פילים סונר, סאול קור, גרט רוטשילד, מ"מ ראש מערכת ירושלים: ראש מערכת, חיפה: זאב הרץ מנהל מעבדה: דוד מתיין סופרי חוק: מונטי נייקובס, נכריאל דנון, יוש ראש המינהלה: שלמה הררי

קליפ יפני

מדי שבוע בשבוע נערכים על שולחנות המערכת כתיביד שונים, פרי יצירתם של קוראים, מתקני-עולם, סופרים-שטרס-נתגלו וסתם גראפומנים. זוהי צרת כל המערכות, ולרובן יש תרופה פשוטה מאד: של המערכת.

מכיוון שאני עצמי הייתי פעם, לפני אי אלה שנים, קורבן של סל המערכת, קבעתי בראשית קיומה של מערכת זו חוק: של המערכת לא יבוא במקום העורך, התוצאה היא שחברי המסכנים נאלצים לעבור כל שבוע על עשרות סיפורים, שירים, תזכירים, פואמות ותוכניות מדעיות. כמעט כל אלה משעממים עד מוות. אולם פעמים מתגלית שושנה בין התוחמים.

לפני כמה שבועות קפץ עורך הכיתוב מכסאו, כנשך נחש, וצעק: "מי זו לילי גלילי?" איש לא ידע מי זו לילי גלילי, וכך גם נאמר לו. בתוספת הערה אחת או שתיים שאיש אינו מעוניין לדעת.

אולם עורך הכיתוב ניפנף באוויר כתיביד, בהשמיעו קולות מוררים שונים של התפעלות. קראנו את כתיבידי וחזרנו על השאלה: "מי זו לילי גלילי?" כי כתיבידי, על אודות כלב שגנדם למוות, היה אחד הפליטונים הטובים ביותר שזכינו לקראם בשנים האחרונות.

שאלנו הזמנה בהולה לפי הכתובת שהיתה מסומנת על כתיבידי. חכינו שלמחרת היום התפרץ למערכת סופר נרגש. מכוערה ככל האפשר, תשפרך על שולחנו תריסר כתיבידי נוספים. במקום זה ענה לנו קול דממה דקה. הגברת המסתורית לא הראתה סימני התפעלות כל שהם.

בינתיים שמרנו את כתיבידי במגירה. כי אין אנו אהבים לפרסם בדפים שאין אנו יודעים מי כתבם. שמה יתברר שמאחורי השם מסתתר סופר ידוע, הרוצה חילום שם? כעבור שבועיים הופיעה במשרד צעירה חגיגית שמשכה כמה מבטים במערכת, המערכת ברובה מרוקנים. רוקנים אלה, שאחדים מהם סובלים עדיין מן הדעה הקדומה הטפשית כי התכמה והיופי אינם יורדים יחד לגופה של בחורה אחת, נדהמו כשהצעירה העירה, בקול שקט, כדבר מובן מאליה, ששמה לילי גלילי.

מאז שאלת, מן הסתם גם אתה "מי זו לילי גלילי?" האסון הוא שאין הרבה מה לספר. לילי היא צעירה טיפוסית לגמרי: חיפאית בת 24, צברית דור שני. במלחמה היתה חובשת ביחידה קרבית, ומאז לדבריה, הא "מתבטלת". תכונותיה הם בעיקר שליליות: אין היא חולמת על נסיעה לחוץ-לארץ, אין היא חושבת להתחתן עם בחור עשיר, אין היא רוצה להיות פקידה במשרד-החוק, ואין היא אהבת להצטלם בעתון (התצלום שלפניך נחטף כמעט בחשאי עליידי הצלם, עשה שהיתה עסוקה בשיחה).

אם סבר משהו כי הצבריות הזו חסרות הומור, הרי עליה לבקש סליחה מלילי. ההומור שלה, שהוא צברי ונשי באופן בולט, דומה וכבר קנה לו מקום משלו בלב הקוראים.

אם כבר מדברים אנו על הגבירות במערכת, זו ההזדמנות להציג לפניך את סילבי קשת, גם היא אחת התגליות האחרונות של העולם הזה.

סילבי נכנסה אלינו לפני כמה חודשים כמגינה. התר שמו ממנה מיד: באווירה של מכוונות מטרטרות פועלים עצבניים, מתיחות מפרכת והתרגויות מתמידות, האופיינית לכל דפוס של עתון, השליטה סילבי חיש מהר גן עדן חיכוכי. היא כמעט התגברה על מכת שגיאות-הדפוס, הפועלים קיבלו מידיה בהכנעה מורה את העמוד המתוקן בפעם העשירי ואחתי.

אחרי שהעלינו את סילבי לדרגת עורכת-משנה לעיני דפוס, כשליטה יחידה בממלכה שהיתה רגילה לאכול את עורכיה, נתגלו בה כמה סגולות נוספות, ביניהן חוש-הומור וכשר-אבחנה. קיבלנו אותה בחשבון לתפקידים נוספים.

ההזדמנות באה החודש. כשיצאו מיכאל אלמו וניצה גבי, עורכי מדור הקולנוע, לסידור באירופה, בו יבקרו בפסטיבלים הבינלאומיים לסרטים ויחדשו את הכרתם את עולם הקולנוע האירופי. סילבי תפסה את מקומם לפני שבועיים, מבלי שהרגשת בכך בכלל.

סילבי גולדה בעיר הצרפתית ליל, הגיעה לארץ כשהיא בת 5. השבוע מלאו לה 23 שנים. חניכת בית-ספר אליאנס בחיפה, היתה סירת בחישי חיפה, בחורה יהודה משך זמן מה, בגוד קרבי מפורסם של חטיבת הכרמל, שם קראו לה, משום מה בשם חיה. בגודו הכירה את בעלה. מאז 1949 היא נשואה לו מאד.

השבוע קיבלתי גם דרישת שלום מגינה גבי, הפתח תקואית הבלונדית. היא הכניסה דרישת-שלום לקוראי העולם הזה לתור בקבוק, וזקה אותה לים במיצר מסינה. המכתב, מקומט לגמרי, הגיע עתה לארץ כנראה בעזרת דייגים איטלקיים.

ניצה גבי

אורי אבנרי

מכתבים

איש השנה

המאורע המרכזי בחיי עם ישראל בשנת תשי"ג היה ללא ספק ניתוק וחיכוך היחסים עם ברית המועצות. לפיכך יש לבחור באישיות אשר גידלה את העניינים בשפת זה מאחורי הקלעים - ד"ר שמואל אלישיב.

אריה בן-יצחק, רמת-גן המפקד רב ניגובורג, שהציל את חיי פיקודיו... שאלו משה, תל-אביב

הרי הצעתי לאנשי תשי"ג: איש השנה: מוסאק, איש הצעיר: רב ניגובורג, אשר הוכיח כי הניגובורג מוכן עדיין להקריבה.

איש המסור: יעקב שאלומאל, שהציע את נכרות הכדורסל הישראלית למקום המיוש באלו פות אירופה.

איש התאטרון: אהרן מסקין, עבור הוצעתו בתחום ועקי ארץ אהובה.

איש הספרות: אבא קובנר, עבור ספרו פנים אל פנים.

איש המדיניות: אליעזר ליבנה, שהציער מפא"י לקראת הצ"כ.

איש המשפט: שמואל תמיר, שידע להגן נתי בניה רבה במשפטים מסובכים.

איש הכנסת: רוטמוס בסטוני, שעזב וחזר לי מק"ם.

איש עמנואל: ברוך נאדל, עבור הקרתו היסודי דות כפרשת כלומה פרנקל ומעצרו בקשר לסקוט העתונאי, אשר הצליח להשיגו כשעת פיצוץ הצי רות הסובייטית בתל-אביב.

איש הדריו: יצחק שמעוני, עבור היריון המוני סיקלי ואשרי המאוני.

מה אתה יודע? הנני נומך נלהב של עתונכם מאז ומתמיד. כמי יודע לאחר השיכלולים והתקונים האחרונים של הכנסת, הרי העולם הזה מהווה, לדעתי, את השי ביען הטוב, המעניין והרציני היחיד במדינה. ס"ד רת דרשמות על סברה מינית הבטיחה רבות בי ראשיתה. הכל היה עשוי בטוב טעם ובלי הנזמה אולם שאלונכם האחרון - "מה אתה יודע על המין" - היה ממש מגעיל.

איתמר מילר, תל-אביב המין, המין, ושוב המין. מליון גליון מתבלא העניין בכעיה זו. מה דעתכם על תשבץ מיני? מרדכי דן, צה"ל

עם תשובות משמאל למין? הרמת קוביבה במש צמרורות עברת בנופסי האין זו חרפה שכל בבר עם חיי הווקוסם והמורסו של חלק ניכר תושבי המדינה, קיים כפר בישראל אשר תושביו כובדים מחוסר מים כנלל אייכותלם לשלם לירת הצי לחורש?

חרפת קוביבה - זהו כתב אשמה לא כלפי מי שרדו המדינה ותברת מקורות - אלא בראש וראש שונה כלפי הקהל הישראלי המסכל בשויון נפש בשכרם של אלפי עובדי חרשים, הרעבים לפת לחם. חרפת קוביבה - זה חסרתנו היא!

אם המוסדות אינו יכולים לחרוג ממסגרת העקי רגנית הממלכתית, כבדו לא ליצור תקדים העלוי לכן את משק המדינה - יש כאן מקום לנו לפקוד. אני פונה כזה אליכם ליום מנבית למען תושבי קוביבה ושתאזו בריושה לקהל לתרום לפי יכולתו ואם מעל ליכולתו, להקלט מצבם הקשה של 1800 תושבי הכפר.

ברוך זו שמייפעל זה לא יפתור את בעית המדי צוקה הכללית השוררת במדינה בכלל, ובין העני ל ס המיושם, בפרט, אבל אם אין באפשרותנו לפתור - הרי שהקל, אנו יכולים, ומצויים.

הנני מצרף לירה וחצי, כתשלום עבור מים ל חייש אחד לאחת המשפחות האומללות שבכפר גביה אני פותח את המנכית.

מ. ג., סמל משטרה

חרפת קוביבה

החמש-חמשייר היה היה איש, שמו אמיר, שניסה לחבר חמשייר. אך הנה - כמה צר - העניו לא נספר נשאר לו שורות למככיר - (ואז הוא לא ידע איך לנמור את כל העניין ואיך לקרוא לזה חויבר וקוע והוספה ונרע ולכנסת הוא החליט: זה לא שר).

בצדק. אורי ארנון, חיפה

האם רצוי לאפשר במדינה נישואין אזרחיים שלא באמצעות הרבנות?

כן. כל מי שרצה בכך - בכקשה, אולם אין לעשות מה קדרום לחסור בו. לדעתי, נישואין באמצעות הרבנות - זהו הקשר החי עם היהדות. הרת היהודית, ההורים, ההורות קודמים וכו'. קורא ותיק, כפר-סבא לא. משום שרק בנישואין באמצעות הרבנות קיימת התחייבות מוסרית הדדית בין בני הזוג, מה שאין כן בנשואין אזרחיים בהם ההתחייבות איננה של כמש ונקל להתחמק במנה ככל עת שרוצה בואת אחד הצדדים.

חיים גולדברג, תל-אביב לא... הראיה: מספר הנישואין אצל אלה שבאו כברית נשואין עלייה מוסר דתי מוסר במספרו מאשר אצל אלה הבאים כברית במוסר אזרחי.

חיים ליפשיץ, תל-אביב כל אדם, כאשר הוא אדם, לא יעבור על חוקי ההכרה ויגרום לירידת המוסר, גם אם הנישואין לא יערכו עליידו רב...

ש. ג. א., חיפה כן - ואפילו חינני. איני דתי - מרוע אסכול את כל הטכס הזה, שאינו לרועי? ברואי שזה כשור גם בחוק ניירי שיו, לדעתי, הזננים היושבים ברין חסרים מושג מיני והכרתי מתקדם.

גם אשתי יותר מרד כאם אסכיר לשופט (הרב) כי אשתי מכשלת כשבת מאשר כעענה כי אין התאמה בינינו.

רבס יוסף ארוך, צה"ל גם כנערה דתית, תשובתי - כן. בהחלט. יהיה זה מנוח לחייב אדם לכצע צענ מכריע, כטכס שאין הוא רוחש לו הערכה או כבוד, והמנוגד להכרתי. אם לכניו נשואים הם חוזה - יבוצעו יד.

אלה איתן, ירושלים זוהי חוכמה של מדינה דמוקרטית ומתקדמת, המסבדת את חוקש מצטונם של תושביה. יהיה זה כל-תהיגון, בלתי-צורך ובלתי-דמוקרטית לכסוף את השיפוט הרבני על ציבור שהוא ברוח, בהשקפתו, במושגו, במינהגו, רחוק מאד מהיהדות הדתית-מסורתית ואשר עצם המונחים כמו כהריוש-אלילי, סבילת מקור, והרלקת נרות לנשים - רים לו, ואשר כשום פנים אינו יכול להשלים עם הפסילה האכזרית של נשואין בין בני ערנו.

שולם זמיר, תל-אביב תהיה זו כפירה בדרכי המוסר היהודי, המכוסס בחלקו הנדול על הלכות הנשואין, ועל כן יש לצי שוש שבעמכות נשואין כאלה יבואו נשואי תערוה עם הנונים, נשואים כבתר - ולא מן הנמנע הוא שתביעות נלוויות יסכרו מעשי יומיום.

רצוי ואפשר לקיים במדינה נשואין אזרחיים, שלא באמצעות הרבנות. כי אני הייתי מסור לנשואין בחיפה עשר שנים וכעת לא רוצים הרבנים לאפשר לי לסדר נשואין למרות כל בקשותי.

יעקב חי עובד, חזן ביה"כ אונק, חיפה בישו לכם הכרי המערכת! האם זאת השאלה של היום? האם ברבונם לצדף עוד מעמד אחד לגודו מחוסרי העבודה בארץ? עובד זה הרבנים הקרועים לשדוד בחתונות כרצונם הם. שרופים זו תנוול מעיני חובבי תיאטרון את המחזה של הרב השממנו עם החירוד הקופי הקורא להורי החתן: "עוד! תנו עוד!"

רחמים ברוך, לוד הויכוח השלישי במדור זה יהיה עם הנזשא:

האם הקבוצ כיום הוא הנושא העיקרי לגשמה החלוצית

הקוראים המבקשים להשתתף בו ישלחו את דעותיהם (לא יותר מ-50 מלה) עד יום 3.9.53 למערכת, העו-לב הזה, ת.ד. 136, תל-אביב. על המעפפה לא רצוי: שאזון מכ. 3.

רימון יכול להיות רימון סרק. בכל זאת בדוק תחילה אם הבית ריק מאדם. זהירות ליפו, לים או מעבר לגבול. לא תזיק.

(8) הושב בכפר 532 עולים (3) הבא כלב משטרה, הרי ביל אותו ברצועה לכפר איקס. אם לכלב אין שכל, תן לו משיכה בצוואר. הוא יבין את הרמו.

(4) אסור את בעלי הסטי עם הטובים ביותר למשך חודש הקטיף, לצרכי חקירה. (5) בשבועיים הקרובים, התאונן חמש עשרה פעם (לי פחות) לפני המשטרה, ובצי קר לפני נציגי העתונות, על גניבות מסתננים, המוצאים מחסה בכפר.

(6) אסור את המוכתר, תן לו לעמוד על הידיים משך 24 שעות. אם הוא נופל, הרי שם אותו באי-שיתוף פעולה בנישול עצמו.

(7) אחרי כל אלה לא יהיה

העולם הזה

השבועון המצויר האינפורמציה

10 דרכים מעשיות כיצד להשיג אדמה ולעבד אותה בזי הוצאות

(1) גש לכפר איקס (מול בית-איקס), בדוק אם בית המוכתר מוצא תן בעיניך, רי אם האדמה נטועה כראוי, בדוק במשרד החקלאות את היבול בעשרים-השנים האחר רבנות.

(2) גש בלילה וזרוק רי מון בבית היהודי הקרוב כי יתר. אין צורך להעמיס מעי מסת יתר על מצפונך - ה

גרוש להיות רימון סרק. בכל זאת בדוק תחילה אם הבית ריק מאדם. זהירות ליפו, לים או מעבר לגבול. לא תזיק. (8) הושב בכפר 532 עולים (3) הבא כלב משטרה, הרי ביל אותו ברצועה לכפר איקס. אם לכלב אין שכל, תן לו משיכה בצוואר. הוא יבין את הרמו. (4) אסור את בעלי הסטי עם הטובים ביותר למשך חודש הקטיף, לצרכי חקירה. (5) בשבועיים הקרובים, התאונן חמש עשרה פעם (לי פחות) לפני המשטרה, ובצי קר לפני נציגי העתונות, על גניבות מסתננים, המוצאים מחסה בכפר. (6) אסור את המוכתר, תן לו לעמוד על הידיים משך 24 שעות. אם הוא נופל, הרי שם אותו באי-שיתוף פעולה בנישול עצמו. (7) אחרי כל אלה לא יהיה

ניצה גבי

אורי אבנרי

פושעים צעירים

בשנה האחרונה הגיעה עקר
מת העבריינות בקרב הנוער
לשיא חדש, והיא ממושכה
לקצור קציר גובר והולך: גני-
בות, מעשי אלימות, פריצות
— ואפילו הריגות. הודעות
הקר של "העולם הזה" שהקי-
דושה הודשים רבים לנושא
זה, והדירה עמוק לעומק של
הפושעים הצעירים, מנישה
הלן את העובדות המועז-
עות שאספה, את דעותיהם
של המומחים המטפלים ב-
דבר ואת השקפתם של או-
תם נערים שהתבררה הסקי-
רה אותם לנפשם.

מה אנן

עושים

להצילם?

«א' רון! א' רון!» קרא אחד מחמשת הנערים, בכיוון חצר הבית הישן והמאובק, בשכונת הקוזקים של תל-אביב. נער שני השמיע שריקת-ניכר.

כעבור כמה דקות הופיע אהרון: בן 13, רזה, בעל עינים בוערות ושיער בלונדי כסורק היטב, לבוש מכנסים קצרים וחולצת טרקי צבעונית. הוא ניגש בכיוון חצר הבית הישן והמאובק, בשכונת הקוזקים. «לאן?» שאל אהרון.

«נסתובב!» באה תשובת המבוגר שבחבורה, נער שחרחר בן 16, מנהיגם הכלתי-מעורער של החבורה.

רק כעבור שש שעות, כשהשעה היתה קרובה לחצות, חזר אהרון, לבדו. הוא ליווה את שאר חבריו לבתיהם. לכשיגדל ויהיה חשוב יותר, ילח אותו הבן תוך לפני שילכו לישון.

מחדר השינה, נשמע סולו של אחיו יעקב: «למה באת כל כך מאוחר? איפה היית עד עכשיו?»

«אתה בסדר...»

באלפי חדרים אחרים, ברחבי המדינה, נשמעה אר' תה שאלה מפי אחים והורים מודאגים. התשובה שניתנו אף פעם לא היו ברורות.

התשובות האמיתיות היו רשומות ביומני הבשטי' רה, בתיקים משפטיים, בכרטיסיות של עובדי לשכות עירוניות וקציני מיבחן לנוער. הן הצטרפו לתמונה מבהילה של עוובה, התפרעות, בורות, חוסר-תכלית והחי פלילי.

מבעון אפשר לראות את אלפי האהרנים מאור-גנים בחבורות או בודדים, משוטטים בשכונות הע' רים הגדולות, אונייהם פתוחות לכל מלה, עיניהם תרות אחרי כל תנועה של עולם האלימות והשח' תית המאורגן. יומם הגדול הוא כשבתור מבוגר טר' פח על שכמם ומשמיע את מלות ההסמכה: «אתה בסדר. תישאר אתנו ואני אראה לך איך מסתדרים.»

מ'ך משיגים כסף?

הדרך המובילה לאותו מעמד פשוטה וקצרה. היא

מתחילה כשהנער, תלמיד הכיתות הראשונות של בית הספר העממי, מחפש תעסוקה לשעור תיו הפנויות. אם הוא גר בחדר קטן עם תריי סר בניי-משפחה, אין הוא יכול לעמוד בפני הלחץ לצאת לרחוב, לרוחה המדומה. שם הוא מוצא עולם שלם, מאורגן תאים תאים, אליו הוא צריך להסתגל, בהתאם לגילו.

תחילה השעשועים תמימים ופשוטים: כי דורגל, גילים, שוטרים-וגנבים. אחר-כך מתרחקים הנערים מן הבית, מגלים את השכונה ואת העולם הגדול של השווקים ומרכז העיר. הקולנוע מושך, הקיוסקים והחנויות מגרים את תאבונם. הם מתחילים לחשוב על השגת כסף.

דמייכיס שהם מקבלים מהוריהם — אם הם מקבלים בכלל — אינם מספיקים לצרכיו של נער המגלה את העולם. הם מתמלאים קנאה בראותם ילדים אחרים, הנוכחים בכל אלה על-ידי משיכה בשרוולה של אמא. הם מחליטות להרוויח כסף בכוח עצמם. דובר הפשוט ביותר הוא לעמוד בשוק, להכית יד שתגיע מכונית-משא עמוסה ולעזור, תמורת כמה פרוטות, בפריקתה. פעמים עוברת אשה עמוסה סלים כבדים — היא בדרך כלל מוכה נה לשלם שילינג לנער העוזר לשאת את ה-משא.

גניבות לפי הזמנה

מן הסבלות הפשוטה עובר הנער לעבודה מקצועית יותר: איסוף מתכת ככל הסוגים. הוא מסתובב בין חורבות, מחטט בערימות הפסולת, לפעמים שוכח כלי עזוב, מבלי שבעל הבית ישים לכך לב. ישנן חנויות המ-שלמות כסף טוב עבור השלל המגוון.

משם לגניבות קטנות רק פסיעה אחת. תחיל לה, זהו רק מעשה התרברבות: צינור הש-קאה מחצר, לגלגל רורבי ממכונית החונה ב-רחוב בלילה. הבעשה מלווה הרפתקה והרווח רציני למדי.

בשלב זה בא הנער במגע עם העולם התח-תון הבוגר והמאורגן. האיש הקונה את החפ-צים הגלובים ממנו יודע היטב מה מקורם. כדאי לו לקנות אותם, כי המוכר הצעיר אינו מעז לעמוד על המקח: חמש לירות עבור צמיג משומש, עשרים לירות בעד זוג אופניים, כמה פרוטות בעד חולצה שבעלה השאיר או-

השכונה. — בסימטה צרה, בשטח הגדול של יפו, מסתודדים שלושה ילדים. משך שעות הסתובבו ברחובות העיר, אספו שיירי נחושת למכירה. עם הכסף אפשר לקנות בקיוסקים וחנויות דברים רבים, אפשר גם לבקר בקולנוע, שם מדאמס מישהו הורג מישהו אחר באקדחים.

עתה יצאו מבית-הסוהר — להיפך: אם ישנה בושה כלשהי, הריהי מפני שהשוטר'ים הצליחו לתפוס אותם. מעשיהם והעזתם מקרינים סביבם אור המסנוור את עיני הצעירים, מעטירים אותם בכתר הגבורה.

אולם לא רק אלה משפיעים לרעה על הנע-רים. קיים יחס ישיר בין הרמה המוסרית של היישוב כולו לבין תופעות עבריינות ב-קרב הנוער. השאיפה הכללית לחיי נוחיות, הבריחה מביאמץ ומאחריות, המגמה להתעשר במהירות ובכל התנאים, מצדיקים בעיני הנער כל מעשה בלתי-כשר. הוא אינו מבין מדוע לא ישתדל גם הוא ליהנות מן ההפקר.

התוצאה: מצב חמור ביותר, בו עילה עקומת העבריינות הצעירה מדי חודש בחור-

העבודות השחורות בבתי-הבוסת: שמירה, הזמנת אורחים, העברת ידיעות.

גבורי השכונה

העולם התחתון של הצעירים שונה במידה רבה מזה של המבוגרים: הוא מאורגן הר-בה יותר טוב, הטכניקה והביצוע עומדים על רמה גבוהה יותר, המרכזים שלו הם בני המקום, שגדלו וחונכו באותה האווירה בה הם חיים.

בדרך כלל אלה הם בחורים מבוגרים יו-תר — אסירים משוחררים, פושעים מועדים, עריקים מן הצבא. הם מכירים היטב את בני שכונתם, שמם ומעשיהם ידועים כמעט לכל תושב. אין הם מתביישים, למשל, על כי רק

תה על שפת הים, שעה שירד להתרחץ. אם הנער מראה כשרון-רכישה כלשהו, מן-מין הקונה סחורה מסויימת, אשר יש לה, או-תה שעה, דרישה בשוק. הצעיר הופך לפו-רץ, מוציא לפועל מיבצעים מתוכננים, בעלי מטרה קבועה מראש.

בחור בעל אופי חזק וכשרונות טבעיים משתלט, בנקודה זו, על כמה חברים, מארגן כנופייה בעלת משמעת חמורה. הוא יכול גם לבחור בשיטת-יחיד, לבצע את הכל רק ב-כוח עצמו, מבלי לסמוך על אחרים.

בחורים פשוטים יותר, חסרי אופי, מסתפ-קים במילוי הוראות האחרים. הם המובילים את הסחורה ממקום הגניבה למקום המכ-רה, הם המסתבכים עם החוק שעה שאחרים נמלטים. הם גם מהווים חומר מצויין למילוי

כאן נופלת ההכרעה

המיבחן הראשון — במדור לטיפול בנוער בוחן אחד המחנכים, יהודה שטראוך, נער שנמסר לטיפולו. אולם מספרם של אלה, שאיש מן החוץ אינו מצליח להגיע אליהם, הוא עצום ודוכם אל הפשע סלולה וישרה. הם נסחפים במעגל הקסמים הסראני מבלי יכולת להחליץ ממנו.

הדמות האידילית — בעיני הנער הקטן, מהווה בעל הלבוש האמריקאי הסטגוני, דמות שבגבורה — ממש כמו אלה שרואים בקולנוע. לכשיגדל, יהיה גם הוא גיביר כזה, יעשה כל מה שירצה, איש לא יעיץ לומר לו דבר, הוא יתהלך בגאווה, ישלוט על חבריו שיצייתו לו.

שולב אחר שולב...

י.מהרר, מנהל המדור לטיפול בנוער

הצעירים בהם בכל דרכי הפשע. ביום שהם עוברים לשיפוטם של בתי המשפט הרגילים, זוכים הם למסר ממושך.

שנה דרך

ברוב המקרים העוני הוא הגורם כבד המשקל ששלח את הנערים לתאי הסוהר המסורגים. אולם העוני אינו הגורם היחיד ליצירת פשעים — הוא רק בסיס רציני לטיפולם. אפשר להילחם בפשע על-ידי חיטול העוני, אך ישראל ענייה מדי. אפשר גם לשבת בחיבוק ידים ולראות איך מגיעה עקומת הפשעים לשיאים חדשים. ישנה גם דרך שלישית: להגיע אל הנער לפני שהוא מסתבך בנתיב הפשע. יש לפי תוח מועדונים, מגרשי ספורט, מוסדות חינוך ובידור. יש להגדיל את מספר העובדים המתמסרים לעבודת המניעה, לעשות מאמצים מיוחדים למצוא תעסוקה דווקא לנערים אלה. בסופו של דבר, זה הרבה יותר זול ובטוח. כי כל נער הנחפס בין גלגלי הפשע והחוק מעסיק לפחות שני אנשים במאמצים למנוע ממנו לפגוע בחברה — עבודה שאפשר לעשותה בכמה שעות ומעט רצון טוב והבנה לפי ני המעשה.

שנים גם יותר פשוטות, היתה התשובה. "ומנין הכסף?" ציון גאלם דוב. המחנך חזר על השאלה, לבסוף ענה ציון: "עובדים פה ושם. יש כסף — מה זה איכפת לך מגיין?" המחנך בילה כמה שעות עם ציון, התיידד איתו, הציע לו לבאת לקיבוץ; ציון סירב. אחר-כך הציע לו עבודה בעיר; ציון הסכים לנסות. לאחר שהמחנך העביר אותו בליקה רפואית ופסיכורטכנית השיג עבורו מקום כרשולית מסגר, השתדל להחזיר לבית את ער' כו בעיני הנער, מוסיף לפקח עליו ולהדריכו. יתכן כי בזה נפתרה בעייתו של ציון דרוויש. יתכן מאד שלא.

מה יותר כדאי?

במקרה השני, יקבל המדור לטיפול בנוער מכתב משירות המבחן לצעירים: מאחר ש- הנער, שנתפס בעבירה מסוימת, היה בטיפול המדור, יואלג המדור למסור את כל הפרטים לידועים עליו, על משפחתו, על האווירה שבה גדל.

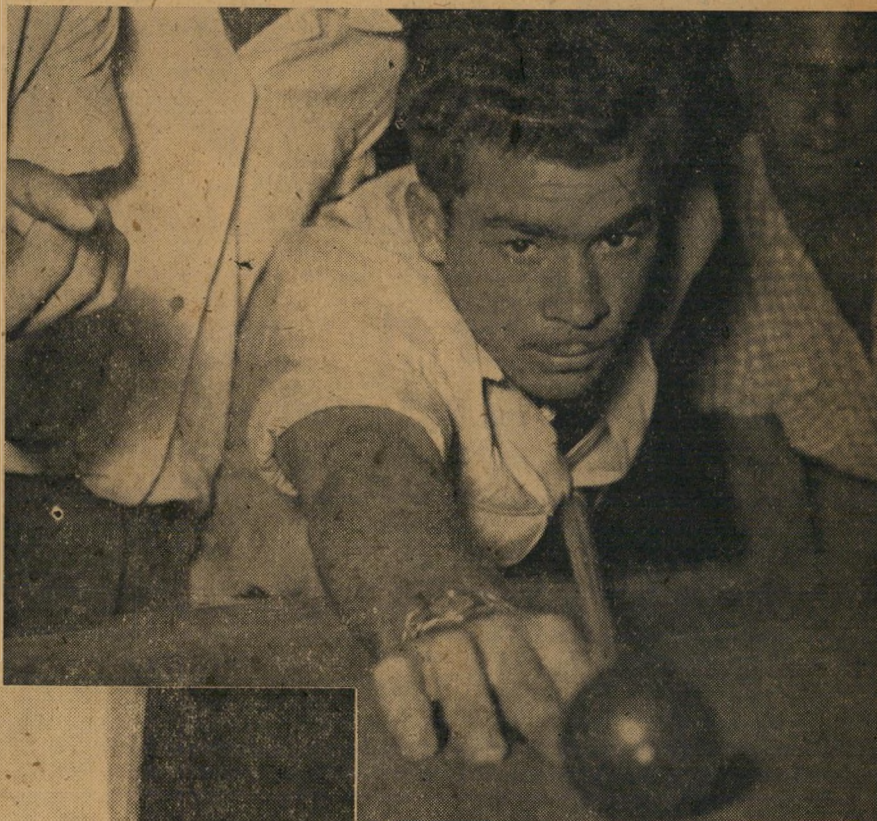
על סמך דו"ח זה, מכין קצין המבחן את הדו"ח למשפט. בינתיים מסתובב הנער בביתו, בערבות קרוביו, כי אין מוסד להחזקתו. המשפט הראשון הוא סימן-דרך חשוב מאד בחיי הנער. כשהוא עומד בפני שופט הלועז, דוד רייפן, צעיר, בעל פנים רחבות המעוררות רות אימון ואשר עבד פעם באותו מדור של העירייה, מחליט הנער אחד משני דברים: לא כדאי להסתבך עם החוק, מוטב לחזור לדרך הישרה, לעבוד ולחיות בצורה הוגנת, או שהוא רואה בשופט דמות נוקמת של החברה שאינה נותנת לו לחיות כאדם חופשי שי הרוצה להשיג את שאיפותיו. לפעמים גם בו הנער לטיפול הרכרוכי של בית-המשפט והוא מחליט שהמטרה והשופטים אינם נוראים כל-כך — הוא יהיה לפושע גדול. השופט מסר את הנער לטיפולו של קצין המבחן או של המדור. המקרים החוזרים אליו אחרי המשפט הראשון מגיעים ל-20% אולם הם חוזרים פעם אחר פעם עד שנעריים אחדים (עד גיל 16) נחשבים כיום לפושעים מועדים, מסוכנים ביותר, השופט יכול רק לשלוח אותם למוסדות חינוך ממשלתיים לנוער עברייני, שם הם עלולים לחגך את

לב לציון. "הוא מסתובב יותר מדי ואין מי שיפקח עליו בבית," אמרה ליעקב סהלה, מנהל המדור. למחרת ביקר אחד מאנשי המדור את בית דרוויש. ציון לא היה שם. "הוא קם בעשר בבוקר וחוזר רק ב-12 בלילה," סיפרה אמו. "לפעמים הוא נכנס אחר-צהריים, אוכל מן שהו, מכה את אחותו הקטנה ונעלם שוב." לבסוף הצליח עובד המדור להשיג את ציון: נער רזה, שחרחר, כולו מלא חשורת התברר כי יש לו "חברים טובים", שהם הרבה יותר מעניינים מהמורה בבית-הספר או מבני משפחתו. הוא מבקר אתם בקולנוע, מחליף סיפורים ורשמים בפרדס הסמוך לשכונה. "איזה סיגרות אתה מעשן?" שאל המדור. "רק וירגיניה. אבל לפעמים אין כסף; מע"

שו. מומחה אמריקאי, ה. אלט, שביקר בארץ, הביע את דעתו כי מספר הילדים והילדות ה- כובאים מדי שנה לבתי-משפט הוא גבוה מאד, אף בהשוואה לארצות-הברית.

מעגל הקסמים הטראגי

נגד מצב זה מנהל קומץ קטן של אנשים מלחמת-קודש עקשנית. אלה הם אנשי מחלקת קות הסעד הממשלתיות והעירוניות. כעיריית תל-אביב, למשל, ישנו מדור מיוחד לטיפול בנוער, אשר תפקידו ליצור קשר אל הנער בעת מצוקתו הפיזית או הפסיכית, לחקור את בעיותיו ולמצוא את הדרך התיירטייה ה- נאותה לפתרון. עבודה פרבנטיבית זו מו- נעת ממאות נערים את התדרדרותם לעויבות קשה ואף לבית-הסוהר. עובדי המדור, המתמצאים בכל בעיית שכר-

השעשועים

משחק מכובד מאוד. אולם כשהוא מהווה עיקר השעשועים, במקומות שלא הוקמו כמרכזי גילויים לנוער, אין הוא מישחק חיובי ביותר.

נות העוני והפרברים הם בעלי הכשרה ונס יון בשטח העבודה החינוכית-סוציאלית. הם מסירים בשכונות, מבקרים בבתי-חוקים את הרקע היסכולוגי והכלכלי של המשפחה והנער רוכשים את אימונו.

או מתחיל מאבק קשה. העובד מנסה להשיג פיע על הנער להמשיך בלימודיו, ללמוד חק צוע, ולהצטרף למסגרת חברתית רצויה בש- עות הפנאי, ובאם הנער שייך גם לאיזו כנור פיה — לדעת מיהו מנהיגה. אם הצליח לפורר את הכנופיה, להעמיד גיבור אחר כנגד הגיבור השלילי, עוזר הדבר לנערים רבים להשתחרר ממעגל הקסמים הטראגי המכניס אותם יותר עמוק לבזע עם כל סיבוב.

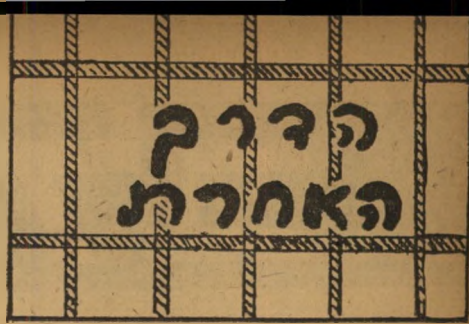
מעשנים וירגיניה

מקרה אופיני הוא זה של ציון דרוויש, צעיר בן 14, חימוני תושב שכונת התקווה, תל-אביב. אמו אלמנה, עובדת כעוזרת בית כדי לפרנס את עצמה ואת שלושה ילדיה. העובדת-הסוציאלית, שביקרה בבית מטעם העירייה פנתה למדור לטיפול בנוער לשים

עקומת העזיה שי	
פושעים צעירים	שנת
698	1947
1243	1948
1082	1949
1128	1950
1234	1951
1600	1952

המשחק שמעבר לגבול. — משחק פוקר, על סכומים גבוהים, בבניין גמור-למחצה. מנין להם סכומים כאלה? ישנם מקורות...

ליא

רוצים

סוד ההגאה והקינאה : עמה טיפות חשיש שהוכנסו אל תוך הסיגריות.

„גנב! גנב!“

הדבר התרחש בצד דרך המובילה לרמת ישראל, השכונה שעיריית תל-אביב הקימה ליד גבעתיים, לשיכון פליטי שכונות הספר שפוגו מבתיהם עם פרוץ המאורעות על גבול

ליד סככת-העץ של מוכר האבטיחים שיח' קו כמה נערים. במרכז עמד איש מבוגר, כבן 50, הציג לראווה סיגריות עגולה. כתנועות אי-טיות, שכולן אמרו תענוג מאיפק, הצית האישי

הרעיון היה ששון נגר, פועל דפוס בן 23, שכבר הספיק להתנסות בחיי הנוער של המ' קום. אתו היו גם גדעון מישאלי, צעיר בן 19, שהספיק לגמור גימנסית ערב יאהרן משולם, שבילה חמש שנים במוסד הריטוב לנוער, ידע בדיוק לאן מובילה דרך ההפקרות. אולם אין זה דבר קל להקים מועדון בארץ. אמנם הציעה המפלגה הקומוניסטית את עזרתה וארגונים מפלגתיים אחרים הודיעו

קים אחריהם : „גנב! גנב!“ כבר לא פעם גנב להם מישהו כמה תרנגולות או ביצים מהלולים, קטף את הפרי מהעצים שבגנים. כשבחור מרמת ישראל מבקש את הקופאי של הקולנוע השכן שילוח לו כרטיס עד שיהיה לו כסף לשלם בעדו, אין הקופאי מתנגד. הוא יודע שלבחור יש קבוצה שלמה של חברים המוכנה לנקום את נקמת כבודו שנפגע על ידי הסירוב להענות אשראי כה

המועד הנוער — בקצה רמת ישראל עומד המוסד העירוני הישן לנוער. הוא כולל 18 חדרים, מגרש ספורט רחב, אולמי התעמלות. צעירי השכונה, שטיסוקיהם כיום מובילים לזרועות העולם התחתון, לטעו עין למוטד. אם העיריה תרשה להשתמש בו ותעמיד לרשותם מזריכים מנוסים ומוכשרים, הם בטוחים כי

שהם מוכנים לארגן את המועדון על חשבון נגד, אך אנשי רמת ישראל אינם מאמינים במפלגות. פעמיים כבר, לפני הבחירות, הור פיעו אצלם מנהיגי מפלגות נכבדים והבטיחו להם ג'דען עלי אדמות. אנשי רמת ישראל היו מוכנים להסתפק בכיוב אנושי ובדרכים סלולות — אך כל ההבטחות נשכחו ורמת ישראל נאשרה כפי שהיתה : שכונת קוביות בטון מאובקת ונשכחת.

מבוגרים מדי

בגבולות השכונה, מול שורת הבתים ה-

פעוט וחסר-ערך.

לא רוצים מפלגות

אולם ברמת ישראל ישנם גם בחורים מסוג אחר. „גם אלה שמתנהגים כמו פראי-אדם פושעים עושים זאת רק מפני שאין להם משהו אחר לעשות.“ מסכימים הבחורים „הי טובים“. אילו היה כאן מי שיטפל בהם, היו בחורי השכונה מתנהגים בדיוק כמו כל בחור אחר בארץ.

תוך כדי שיחות והחלפת דעות, עלה הרעיון לארגן את הנוער המקומי במועדון. הוגה

יפו תל-אביב, בשנת 1947.

רמת ישראל הוא הסם הרשמי של הי מקום. אולם אם מישהו יעלה לאוטובוס מספר 53, היוצא מתל-אביב, ויבקש מהנהג שיוריד אותו בקאסבה, יבין הנהג כי הכוונה לשכונת הפליטים. הנוסע גם יכול לכוון את המקום בשם הנינגל ; הנהג יבין כי הכוונה לרמת ישראל שיצא לה מוניטין כי שכונה של פושעים.

כשבני השכונה עוברים בלילה בין בתי שיכון רסקו הסמוך, למשל, התושבים צוע-

את הסיגריות, שאף את העשן במלוא ריאו' תיו. „מי ראשון?“ שאל אחרי-כך. „אני! אני!“ ענו חצי תריסר צעירים. „תראו קודם את השילינגים!“ ציתה הזקן ; הנוערים שילשלו לידיו את הכסף. עבור כל שילינג, ניתנה להם מציצה אחת מהסיגריות. אם מישהו האריך לשאוף, גער בו הזקן כי כעס : „היי, השאיר משהו גם לאחרים!“ הנוערים ששאפו את שאיפתם יצאו אל מי חוץ למעגל כשעל פניהם טבועה הבעה של הגאה תולמנית מוגזמת. „אזיה כיה!“ הם מילמלו לפחות מאושרים שקנאו בהם.

עיסוק מספר אחר — אחת הצורות הנפוצות ביותר לבילוי הזמן היא משחק הקלפים. בפניית חשוכות, בחדרים סגורים ובבית-הקפה של בריכת השחייה הסמוכה, הם סתייבבים, מוציאים חבילת קלפים ומתחילים במרץ בעיסוק החברתי מספר אחד של נוער רמתי-ישראלי.

מישחק ברחוב — לשכונה, המונה כמה אלפי תושבים, אין אף מגרש מישחקים אחד, גם לא גן ציבורי כלשהו. ליד המקום אינם מאורגנים בשום תנועה, מתאספים למשחקים רק, במקרה, את יתר זמנם הם מבליים בכל צורה המזדמנת להם בחיקוי מעשי הבוגרים.

להיות פושעים!

המקום הולכת עם שכן. הן מעדיפות לצאת בבידוד או בקבוצות, אל שפת הים, מאשר להיראות בחברת הבחורים שיצא להם שם רע בשכונה. לאחרים, אין מספיק כסף כדי להומיין נן לאיזה מקום. גם פה היה המועדון עוזר, יוצר מקום מפגש חברתי, בעל רמה ואווירה נאותה.

הם יודעים כי לא יהיה זה דבר קל להחזיר את המושגים של פעולות מאורגנות, משמע קבוצתית, התנדבות לתפקידים בלתי מלהיבים. אולם יודעים הם כי ביום קלף חזק מאוד: הם כבר התנסו בדרך האחרת, שרר העזובה וההפקרות. אם הם כבר מוכנים להיפוך את סדרי חייהם, להתחיל בדרך חדשה לגמרי, מובטחת כבר, למעשה, מחצית ההצלחה.

אנחנו יודעים בדיוק מה שאנחנו רוצים. אנחנו גם יודעים מי מסוגל לעשות לנו את הדבר ומי לא. ברור לנו שלא יהיה זה עניין קל, אבל אין ברירה אם זה לא יצא לפועל — אין כל תקווה לנוער של רמת-ישראל. אנחנו רוצים לעשות נסיון להפחית את מספר המועמדים לבתי-הסוהר ולמוסדות העבריינים של המדינה. אם זה לא דבר המצדיק עזרת המוסדות — אין אנו יודעים מה כן מצדיק אותה.

אומרים, "אנחנו גם שחורים, ולשחורים אין כיום עבודה."

מכיוון שקשה לשבת בבית, ליעניי אם מעור צבנת, יוצאים הבחורים לחפש התעסקות. ל" צורך זה סיגלו להם מונחים חדשים משלהם, על-מנת שהוריהם לא יבינו, למשל, אם מי שהוא אוהב לחברו להביא אתו את הסינדרור ולאסוף מניין לתפילת ערבית — הכוונה היא שבישא אתו קלפים ויאסוף עוד שני בחורים למישחק פוקר בערב.

"במקום זה", הם אומרים, "היינו יכולים להתכנס לעבודה קבוצתית או לשיחה רצינית במועדון. כל הבחורים בני אותו גיל יכלו לקבל הסברות מקצועיות על עניינים שיניים — כמו למשל על בעיות המין." במקום זה, הם יושבים ברחובות ומספרים בפרטיפרטים את נסיונותיהם עם בחורות. כמוכך שהילדים הקטנים של השכונה נדחקים מסביב ובגיל שלילי שכונות אחרות עוד לא שמעו על הדבורים והציפורים יודעים התינוקות של רמת-ישראל את כל עובדות החיים — בצורתן החיה והמפורטת ביותר.

יודעים בדיוק

המצב הפנימי בשכונה אינו בסדר, גם מ" בחינה אחרת, חשובה מאד: הבחורות מתבודדות כמעט לחלוטין, קשה למצוא בת

ארגן במסגרת הפעולות של הגדנ"ע. הם עשו זאת בהתלהבות עצומה. הפעולות הצבאיות למחצה, שהתנהלו פעם או פעמיים לשבוע, ריחקו את כל התעניינותם: מסעות, ספורט שימושי, ג'ירג'יטסו, מיטווחים.

אולם יום אחד, הדלה המכונית הצבאית להופיע בשכונה, פעולות הגדנ"ע בקרב בני רמת-ישראל נפסקו. אחר-כך נודע להם כי המ" דריך שטיפל בהם השתחרר ולא היה מישהו אחר שימשיך אתם.

באסיפה כללית, שנערכה בהצלבות הראי שית של השכונה, תחת פגס הרחוב, החליטו כל הצעירים כי יש לשמור על האירגון, גם אם אין מוסד המוכן לקחת את הדבר על עצמו. הם בחרו בכמה אחראים, ארגנו קבוצת כדורגל, קנו חולצות ונעלליספורט.

אשך כנה חודשים הלך הכל למישרין. קבוצת הכדורגל נחלה נצחונות רבים. אר"ם לחבריה. לא היו רגילים למשמעת קבוצתית, החלו לריב ביניהם. הקבוצה התפרקה. החולי צות הצבועניות הפכו חולצות עבודה.

בית-כנסת לפיקור

כיום, קשה המצב בשכונה מאשר היה אי פעם, חוסר העבודה פגע בתושבים, בעיקר בצעירים שביניהם. "מלבד כל הצרות", הם

אחרון משולם, חניך מוסד סגור לנוער לשעבר, הוא בין הראשונים הדורשים עתה שיקומו מועדון לבני השכונה, לשעות הפנאי.

ראשונה, עומד בניין גדול, בעל שתי קומות, מכוסה גג רעפים; לצדו עומד בניין שני, ארוך ונמוך. באמצע משתרע מיגרש מישחק קיץ, ואשר בשני קצותיו תקועים עמודים של כדורסל. בבניין זה שכן פעם המוסד לנוער הר"טוב, שהועבר לשם עם פרוץ המלחמה. עתה הועברו חניכיו לבניינים חדשים, בקרי בת העיר. המוסד ה"שן עומד ריק.

עיריית תל אביב, בעלת המקום, הקימה סביבו רשת גבוהה. שעריה ננעלו. רק משך שעות אחדות ליום הוא בשימוש כמה קברי צות של צעירים, במסגרת עבודות העיריה. בני המקום התענינו בבניינים הריקים.

הם פנו לכמה מוסדות שירשו להם להשתמש במקום בשביל מועדונם. הם שיכנעו את אברהם (שוגר) לוי, המתאגרף, לתת להם שיעורים באיגרוף; אחד מבני המקום יזע לפרוט על כמה כל"נגינה. הוא הבטיח להם דריכם בניינה; אחר ידוע כרקדן טוב, יתן להם שיעורים בריקודים. אולם לא נמצאה, עדיין, כל אפשרות לניצול ההצעות לעזרה. המיכשול העיקרי: אין בארץ מוסד המטי פל בבחורים מעל לגיל 18.

למי יש דם?

לבחורים היה קשה לתפוס את ההגיון ש" בעניין. הנה, הממשלה והעירייה מתחבטות ב" בעיית העבריינות בקרב הנוער, מוציאות כס" פים וכוחות למנוע את השפעת העולם הח"ם זון על צעירים — וכשבאים אותם צעירים ומציעים לעשות משהו בכיוון הזה בעצמם, אומרים להם שהם כבר מבוגרים מדי.

"ייתכן כי מעל לגיל 18 מותר לנו להיות פושעים", הם אומרים בהתמרמרות, "אבל אי נחנו לא רוצים להיות פושעים!"

במצב הקיים, קשה להם ללחום נגד ה" רם. לא פעם מגיעה מכונית לשכונה, ממנה ירד מישהו ששאל אם ישנם בחורים עם דם, שיודעים להרביץ. "מישהו אמר לי שכאן יש בחורים חזקים", אמר להם, "אקח אותם אתי, נלך לשתות ולעשות שמחה. אחר כך נלך לב" מור חשכון ישן עם איזה פרצוף שצריך ל" מוד לקח." תמורת השירות הציע האיש כמה לירות לזוג יודים.

לפעמים מוכנים אותם צעירים להרביץ מ" כות בלי תשלום. אחרי הצגת הקולנוע, מוצא"שבת, הם כטיילים ברחובות, מתופ" פים על פחים ריקים, מפריעים לשבים ולעי" ברים. "אילו היה למ מועדון ספורט להוציא את המרץ, יתכן שהיינו מסתפקים בתחרויות בוקס אמיתיות", הם מודים.

נצחונות בכדורגל

הם מדברים מתוך נסיון: לפני כשנה, בע" רך, הופיעה במקום מכונית צבאית וחילי תימני, יליד שכונת התקווה, הציע להם להת

שיא האופנה — בערב שבת, כשהכל סגור ואין מה לעשות, מתאספים הבחורים במרכז השכונה. מישהו מנגן על מפותחיתפה והחברה רוקדים. הבחורות אינן מתערבות בבילויים אלה. מימי (שמאל) הוא איש הבידור המוכר של השכונה. הלבוש הסטגוני, נוסח אמריקה, הוא שיא האופנה המקומית. הדוגמאות באות מצרטי הגננטסטים מהמערב הפרוע שבני השכונה מרבים לראות בבתי הקולנוע השיוניים.

העם

דם

הלהבה היבבה מול תמונת הענק של יצחק שדה. על הבמה דיברו האלופים על חוסר המתח החלוצי, על חוסר הדם של הנוער העברי. עשרת האלפים שבאו להתיחד עם קברו של הזקן, ביום השנה למותו (ראה להלן), הקשיבו בדומיה.

בין האלפים היו שלושה צעירים ושתי צעירות. בליבם התנגנה תוכנית נועזת: לעזוב את הגבול ולהסתכל בסלעים האדומים של פטרה. היה זה מסוג התכניות שצעירים רבים הגויים בו בחשאי, אך מעטים מגשימים אותן. מעטים אלה הפכו גיבורים בחוגם, מיתאי היסוד של ספורט לאומי חדש.

אבא קובנר ושמעון אבידן צרף אותי. הלכתי.

לבורגנית, לא הסתגלה למציאות הנפשית השוררת במדינה. החמישה שילמו מחיר יקר מאד עבור חשוקתם. אדם העובר את הגבול, החוצה בין ירדן לישראל הוא גיבור בין חבריו, אם אינו נתפס. אולם אם נתפס, אחד דינו: מות.

המנהג הוא לירות מיד, לשאלו אחר-כך. החמישה שהיה להם דם, שפכו אותו על אדמת הירדן. חכמים ופיקחים יגידו, מן היסוד, שהם מתו לחינם, שלא היה כל טעם במיבצעם. הם יצדקו בהחלט. אולם מאות אלפי אורחים, וביניהם חותיקי הנוער העברי, יבינו בדיוק מה היה טעמם. כי הדם מדבר אל הדם.

צבא

קול כחשכה

(ראה שער)

רק בחזית תבחינה מי לך אח וידיד — רק בחזית תבינה: יש אהבה חזילית... (דף קרבי, גבעתי, יולי 1948) "הלו הגר'תלם יאחד, הלו הגר'תלם יאחד..." קולו החדגוני של אלחוטאי, שבדק את כבי שירו, התמזג עם מאות הקולות העמומים האחרים של הפלוגות שנערכו לקרב. בשדה הפתוח, בין ג'דיבנה ובצרון, שקקו החיילים פה ושם העביר חייל משחולת בקנה רובהו, בדק אלחוטאי את סוללת מכשירו, חילקו רי

גמים את תחמושתם, מילא מקלען את שר' שרת כדוריו. האפלה כיסתה את הדמויות — אפלה חיה ונושמת, נרגשת וסוערת, אפלת הלילה הראשון בו עמד כוח עברי גדול להתמודד עם הטור המצרי שעלה תל-אביבה. פתאום התנשא קול מעל לקולות האחרים. איש לא ראה את המדבר. החיילים חדלו מי מעשיהם, הקשיבו.

לפניכם קרב גדול, קשה ואכזרי... ביי דיכם תלוי גורלה של תל-אביב, של הארץ כולה... כל אשר אפשר היה לתכנן ולהכין מראש, תוכנן והוכן. עתה תלוי הכל בעוז רוחכם בשעת ההקטערות. פנים אל פנים. להתראות, חברים, מחר באישוד הכבושה! לא ברגים במכונה. החיילים ששמעו מלים אלה, לא יצאו לקרב כברגים חסרי נשמה במכונה עיוורת. הם יצאו כבני-אדם, איש איש בעל נשמה, גאווה, הבנה משלו. הקול האלמוני בחושך לא הסביר להם רק מה טעם בפעולתם, מה מטרת המיבצע, מעשי חבריהם בגדודים שמימינם ומשמאלם. הוא נתן להם גם את ההרגשה שבכל אחד מהם, באופן אישי לגמרי, תלוי גורל החטיבה. הוא יצר את המגע הישר מלב המפקד, לב החטיבה, אל ליבו של הטוראי.

באותו לילה לא יצאו מנצחים. בעל הקול ומאזיניו לא התראו למחרת היום באישוד הכבושה. הכפר נפל רק כעבור חודשיים, אחרי שהפיל קרבנות אכזריים. אולם החיילים שנכשלו באותו לילה חזרו ויצאו בלילה ה' שני, והשלישי, והעשירי, והמאה. הכוח ש' דחף אותם לא היה חיצוני, כופה. הוא היה פנימי. היה זה אותו כוח אשר אליו פנה הקול ליד בצרון.

הוא ליווה אותם בדרך, עד היום האחרון. הוא יוצק לתוך עופרת הדפוס, הודפס על-גבי גליונות נייר לבנים, אשר הובאו לבסיס קרביים, למשלטים ולנקודות היערכות יחד עם כדורי הרובה ופצצות המרגמות. הוא היה חשוב יותר מהם. כי איש לא דיבר כמוהו.

חיילים, שחזרו שבורים ורצוצים עם עי' לות שחר מפעולה קרבית מפרכת, מצאוהו ליד שוחתם כשהתעוררו לארוחת בוקר. ל' פעמים מצאוהו בידם ברגע האחרון, עם צא' תם לקרב, כשקובע הפלדה מעיק על ראשם ומועקה מוזרה בקיבתם

„מוות לפולשים!“ הדף הקרבי הס' ביר להם מדוע יצאו לקרב. הוא הסביר להם בדיוק מה מקומם בקולקטיב הלוחם, בחטי' בה. אמ חזרו מפעולה שנכשלה, הסביר להם הדף מה עשו תריסר פלוגות אחדות באותו לילה. שאחדות מהן ניצחו ואחרות נכשלו, ואלה גם אלה תרמו תרומה חיונית למערכה. „משני עברי הנתיבה עמדו גדודי הבוקעים ובעינים מזהירות מדמעה ליוו את הכוחות הגולשים, כמים אדירים, דרומה — דרומה, אחים, דרומה!“

„הקם ראשון בכידון — מנצח וחי! כך כבשו אמש, בחוריני, את עמדות התותחים בחוליקאת, כך כבשו שלשום את שדה הנגב — כך נסתער גם היום: ביירי ובכידון, קדימה! מות לפולשים! עד חרמה!“ „אל רתיעה, בנים — כלבי רצה, דינם דם! ובכל שתטיבו לדרוס כלבי דמים, כך תעמי' קו לאהוב את היפה, את הטוב, את החרות!“ „דגל גבעתי על מגדל! אל הנבלה בערי פלשת נכנסנו כחיילים. ואל יהיו איש לטמא ידיו בשוד ובביזה! כל אשר לא ימלא פקו' דה זו דינו כדין בוגד, ולא יחד מקומו בין לוחמי גבעתי!“

„סנקים אינם מיפלצות. תותחים אינם כוב' שים — אם מול חיל-רגלים עיוור של פול' שים עומד חיל-רגלים בעל רוח קרבית גבר' הה ועשוי ללא חת. חייל, טוראי, בקרב אתה עשוי להתעלות למעמדו של מפקד — אם תעמיד לך רק המטירות. התבונה והרצון!“ החינוך הוא העיקר. מאחורי הקול הזה עמד איש רזה, גמוך קומה, בעל פנים חיוורות של משורר ורעמת-שער של קומפוזיטור.

כמה חדשים לפני כן עבד אבא קובנר ב' כרמי עין-החורש, כשקרא לו אחד הילדים — אדם בלונדי בא לבקרו. בפי אבא מתואר המאורע, ששינה את כל חייו, בפשטות ית' רה: „יום אחד, בדצמבר 1947, ימים ספורים אחרי שנתמנה למפקד החטיבה, בא אלי שמ' עון ואמר שהוא צרף אותי. הלכתי.“ היה זה מעמד אופייני, שלא היה אפשרי בכל מקום אחד בעולם: מפקד חטיבה, שלא קרא אליו את האיש שרצה לגייסו, אלא הלך לבקרו בביתו, לשכנעו, להסביר לו את המ' בוקש ממנו.

לא היה זה דבר קל להסבירו. אמר שמעון אבידן: „אני בעצמי לא יודע עדיין מה זאת חטיבה. נתנו לי רשימה של אנשים על גבי

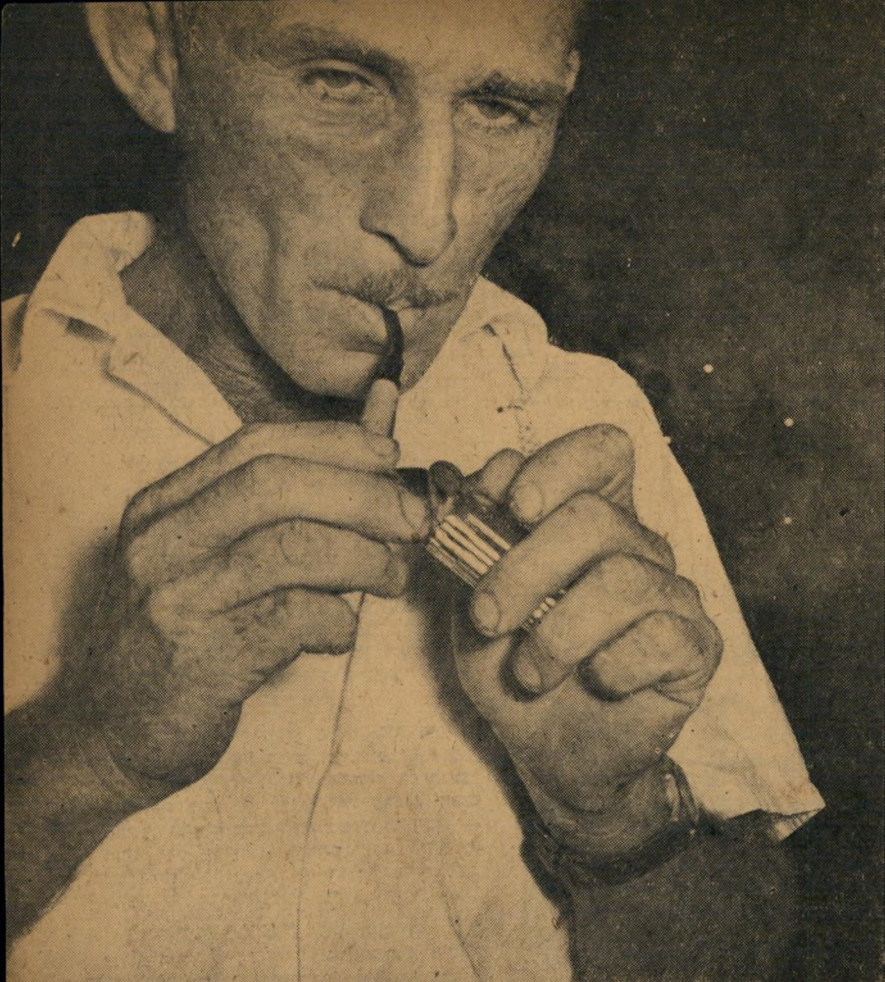

הקרב עי' בצרון — חודיית מקדע 100 מ' מן האויב סאנקים אינם מפלצות, תותחים אינם כובשים

גבעת, הוצעה הקרב
דף קרבי
איר ליום 5.11.48
דגל גבעתי על מגדלו
אנחנו במגדל: עם הפנים אל גבו של האויב הנסוג.
ועכשיו: להצר את צעדיו. להדק את המגע. להכות בטור המצטמק ונסוג — זה הצו.
ופקודה!
לוחמים, אל מגדל אל הנבלה שבערי פלשת שם ישבה מפקדת הדיכוייה המצרית — נכנסנו כחיילים ואל יהיו איש לטמא ידיו בשוד וביזה.
לא לשלוח יד בשום רכוש האויב.
לא לפתוח שום דלת ובית בלי פקודה.
לא לפשפש כחצרות.
איש איש בעמדתו הקרבית יעמוד.
איש איש בתפקידו יהלך.
כל אשר לא ימלא אתר פקודה זו דינו כדין בוגד ולא יחד מקומו בין לוחמי גבעתי.

הנסיגה מדיר מוחייסין — אנשי גבעתי בנסיגה מול חיל-רגלים עיוור, חיל-רגלים בעל רוח.

שמעון גבעתי אבידן
בבט חודר וכמה מלים קטועות.

מקופחי החיים, שגרמו בקושי ביתוספר עמ' מי. לא חסרו בה מוכרי אסקימו ושרוכי נעליים.

שנים אלה — המפקד והטוראי — יצרו את השם "גבעתי". שנים אלה עמרו בנגבה, בניגוד לכל חוקי הלחימה. שנים אלה הסו תערו בכידון שלוף אל ראשי הגבעות חזר לייקאת. שנים אלה נזרקו, מוכים וזבי דם מן הגבעה 69, עטורת שלושת מגדליהמים, הסתובבו שוב, הפנו את פניהם השסועות אל האויב המנצח ונעצו את צפרוניהם בבט רן החי.

באמצע הדרך, בין המפקד והטוראי, עמד אבא קובנר, חבוש קובעי-פלדה גדול מדי לראשו, וחביב במידה שווה על שניהם, כשהוא יוצק לתוך שורות של עופרת את רוח שני הים. כי שניהם היו לוחמים כבדילשון. **ירושלם לירושלם**. כשפגש אבא קובנר את מדיו, שלא קושטו מעולם בציוני דרגות, ציפו אלפי משורחרי החטיבה בכליון עיניים לספר שיצא מתחת לידיו. איש לא הטיל ספק בכך שספר כזה יופיע.

אולם אבא קובנר, שחזר והיה לכורם בעין החורש, התעטף בשתיקה. רק מעטים ידעו כי רוחו הרה את הספר — ספר שיהיה יאה לחטיבה. החודש, 52 חודש אחרי שאחרון לוחמי גבעתי ירד מן המשלטים בחזית הדרום, הופיע הספר: פנים אל פנים. מן הרגע הראשון היה ברור שהוא מעמיד בצל, כמעט עד אין השוואה, כל ספר אחד שנכתב עד כה על מלחמת הש"ח.

פנים אל פנים הוא ספרות, ואין הוא נקרא באותה קלות כמו רפורטגיה קרבית. לשונו הוא לשון המשורר. אולם אין הוא יצירה ספרותית לשמה. זהו ספר לוחם — פעור לתהקרב האחרונה של חטיבת גבעתי הליר חמת. המשלט עליו נטוש קרב זה: הלקח ההיסטורי של החטיבה, ירושתו לירושלם.

המשפחה היא המנצחת. אין לספר זה גבור אחד. מצטיירת בו בצורה נהדרת

הניר, ואמרו לי שעלי לבנות מזה יחידה קרבית. אני חושב שהינוכנו של האדם היא העיקר. אני חושב שאתה יכול לעזור לי ב זאת.

קשה היה לתאר שני טיפוסים שונים יותר משמעון אבידן ואבא קובנר, שצמחו מאו יחד במידה כזאת, שאבא יכול היה לנסח כמעט לבדו את המחשבות שכירסמו בלבו של מפקדו השתקן.

שמעון אבידן הוא גרמני, כורה פחם בנעור ריו, קומוניסט מובהק שאירגן מחתרת לוחית מת והפך ציוני כמעט במקרה, אחרי שהת אכזב מפשיטת-רגלם של הקומוניסטים בי גרמניה עם עלות היטלר לשלטון. כבדלשון ומסוגר בתוך עצמו, היה רגיל לשכנע בכמה מלים קטועות שאמרו בקול נמוך, במבט חודר אך אנושי מתוך עיניו האפורות-יחזר לות, בחיור קטן שהודגש עוד יותר את רצי נותו העילאית כמעט.

דרך תעלות ביוב. אבא קובנר היה טיפוס הפוך — משורר מטבעו, מהיר תנועה, אוהב את המשפט הציורי, המלהי. הוא היה צעיר כמעט 10 שנים משמעון אבידן. גם הרקע האישי שלו היה שונה בתכלית. הוא למד בבית-הספר לאמנות פלאסטית ב וילנה, התכונן להיות צייר או פסל, כשפרצה מלחמת העולם ועירו נפלה לידי הנאצים. יחד עם צעירים אחרים, הקים אבא את אר גון הפרטיזנים בתוך הגטו. מכירתה: לצאת למרד מזוין בתוך הגטו, שעה שהגרמנים יגשו לחסלו. אולם הגרמנים היו פקחים יר תר — הם הודיעו ליהודים שעליהם לעבור למחנה עבודה מחוץ לעיר. בני הגטו, שהא מינו כי עוד נשקפת תקווה לחייהם, נטשו את הגטו מרצונם הטוב, ללא קרב.

על הפרטיזנים היה להחליט מהר. קובנר, שהיה מפקד הארגון, פקד ללאת מן הנטי אל היערות. הבריחה בוצעה דרך תעלות ה ביוב הצרות, כשהאנשים וחולים כמה קילר מטרים על ארבע בתוך הצואה. בהגיעם ליע דות, אחרי הליכת יום מזויינת של 60 ק"מ בשטח הפתוח, הקימו חטיבה בפיקודו של אבא, לשם פעולה בשטח המאוכלס ליטאים ופולנים, שונאי היהודים.

המציאות הכריחה את החטיבה להתפור לגדודים, תחת פיקוד המטה הסובייטי. אבא התמנה כמפקד הגדוד הראשון, שמנה כ-500 לוחמים.

פוליטרוק. עם בואו ארצה פגש את שמי עון אבידן בהרצאה לפני מפקדי ההגנה. שמעון היה אז מפקד המחלקה הגרמנית של הפלמ"ח, ואבא שיתף אותו פעולה במבצע מסוים, שפרטיו לוטים בערפל סמיך עד היום הזה.

כשקרא לו שמעון שנית, קיווה אבא שנוי עד לו תפקיד לוחם, כמפקד גדוד. כשהדבר לא ניתן לו, ביקש להתחמק לפחות אל מח לקת תכנון המיבצעים. אולם הוא נפל קר בן לשיכנוע הרגיל של אבידן: כמה מלים קטועות על כך שהמלחמה אינה משחק יל דים, ושכל אדם חייב לשבת בתפקיד שבו הוא יכול להביא את התועלת הרבה ביותר. אבא קובנר נכנע, הפך פוליטרוק.*

היה זה תפקיד בלתי מוגדר. הפיקוד לא שש לתת לאיש השומר הצעיר מעמד רשמי במערכת ההסברה, ומשך כמה שבועות הת רוצץ בין המטש והחטיבה. באמצע הוטש לורשה לגילוי אנדרטת מורדי הגיטאות. רק עם הפלישה המצרית נכנס לתפקידו הקבוע. נאווה הלילי ערב ההתקפה על אישדוד, היה אחת מפעולותיו הראשונות.

המפקד והטוראי. החטיבה, שלא אה כה נואמים, ושבה התואר "קצין תרבות" היה עלבון גרוע מלבן כלבים, קיבלה את הפוליטרוק קטן-הקומה וצר-פנים בזהירות פתוחות. כעבור שבועות מעטים שוב אי אפשר היה לתאר את החטיבה בלעדי.

היתה זאת חבורה מיוחדת במינה. בקצה האחד עמד המפקד, מעין אבא ומורה, אנו שי, דוגמה אישית כה בולטת בכל תנועה ובכל מילה, עד שכל אחד מן האלפים היה מוכן לבלום כל יצר רע כדי להידמות אליו. אישיותו המופלאה חדרה בצורה מסתורית מבעד לדרגות, הגיעה עד לליבו של הטוראי האחרון.

טוראי אחרון זה היווה את הקצה השני. הוא לא היה איש פלמ"ח שחונך משך שנים לקראת תפקידו, תוך צמידות לרוחה המאל פת של ההתישבות העובדת ותנועת הגוער. איש גבעתי היה בן נוער הזוב התלאביבי, צבר פשוט ממושבות הדרום, צעיר משכונת פלורנטין ושכונת-התקווה, יליד שכונת הפ חים בחולון. היה זה ערבי-רב של נוער, עם נציגות חזקה מאד של בני עדות המזרח,

דמותו של שמעון אבידן, הוא "שאלו גבעון" בספר. אולם אחד הלקחים של הספר הוא שלא המפקד מנצח במלחמות — המשפחה הגדולה כולה, אשר המפקד מעצב את דמו תה. משפחה זו מסתמלת בספר בעשרות דמויות, שאחדות מהן דמויות מדוייקות, אשר איש החטיבה יזהה אותן. בקלות (כמו דוד שאלתיאל, חיים לסקוב, וכמה ממפקדי הפלוגות) ואחדות מהן ממוזגות בתוך כמה טיפוסים שונים.

מבחינה מסויימת זהו ספר היסטוריה. הוא מדבר בפרטי פרטים על פעולות אמיתיות, בצורה שרק איש שראה את התרחשות המאורעות במטה החטיבה יכול היה להכירם. אולם אין זו רפורטגיה, מן הסוג הנכתב שעתים אחרי הפעולה, כמו ספר אחר של איש גבעתי**. זהו ספר המתימר, ומצליח, לגבש את הלקח החי, הנושם, של המאורעות, לא בצורה של נאומים חיכוכים, אלא על ידי הארת המאורעות באור החודר אל לבו של הקורא, גורמת לכך שהוא עצמו מסיק את המסקנה הנכונה.

מכונית בבוקר. איתי, מפקד הפלוגה, הי דומה קצת לגיבור החטיבה אריה קוצרי*, נשלה עם פלוגה מתפרעת לתפוס את דיר מוחייסין, כפר בדרך ללטרון. הפלוגה הפכה אספסוף, עקב יחסו המחפיר של מפקד הדרו גל בטיטה הבריטית של "שבירת חיילים". בדרך נתקעת המכונית בבוקר. כל רגע חשוב, כי האנשים הנמצאים בדיר-מוחייסין כבר נטו שו את עמדותיהם, אולם אנשי התגבורת מ סרבים לעבוד כדי להוציא את המכונית.

איתי אינו צועק, אינו מאיים, אינו שולף אקדה. הוא ניגש בעצמו, נוטל טוריה, מת חיל לעבוד. האנשים, מבווישים, ניגשים לע בודה כזה אחר זה. הדבר משתלם לו לאיתי: כעבור כמה שעות מציל ראש המתפרעים את חייו בקרב. איש גבעתי לא ברח.

אחי אינו נואם על תאוריה צבאית. אין הוא מנסה להוכיח כי השיטה הבריטית של שבירת החייל, שנמצאו לה מהלכים בארץ, היא אווילית והרסנית. הוא מוכיח בדוגמה לטנה איך כובש מפקד אמיתי, שאינו יצר שבלוני של קורס אלמוני, את לב פקודיו, שאינם ברגים אלא בני-אדם, מוסר-ההשכל הוא ברור.

התפתחות החופשית של אישיות החייל במסגרת המשפחה הלוחמת היתה סיסמתו

יום החטיבה 1948 — אבא קובנר וזכי גיי.
חייל שבור הוא חייל רע.

מסיבת רעים — אבא קובנר בין החבריא
המלחמה אינה נלמדת בקורסים

* בסדות פלשת 1948, המתאר את אותם המאורעות.

** מפקד-פלוגה תל-אביבי שנודע בגלל אומץ-ליבו בקרב, נפל בפעולה נועזת בבית עפא.

* שהוא כיום בן 43.

* ברזית, קיצור התואר "קומיסר פו ליטי". בהגנה נקרא בשם זה אדם שעסק במוי דאל החיילים.

של גבעתי, האיש והחטיבה. היא מצטיירת בספר בפרק מרהיב-לב על אודות "צב"ק", מפקד-מחלקה בן 20, שגשש לחלום ליומיים להרויב ונתקע שם. הנער הרחובותי (המור) כר היטב לכל איש גבעתי (גילה פתאום ש' הוא אחראי למאות נפשות, זקנים ונשים, הבוסחים בו בטחון עיוור. הוא-שולח את אנשיו לנוע בשטח, הוא מטריד את האויב. הוא הופך אלוהים לאנשיו. אין לו משטרה צבאית. אין לו בית-סוהר. כל אשר יש לו: הרוגמה האישית.

המפקד שיקר. קובנר אינו מפאר את המלחמה, אף כי הוא מפאר את הלוחמים. "איני מתלהב לשום מלחמה", אמר, "גם לא למלחמה שהיתה."

בספר מופיע דן, גם הוא צעיר רחובותי, המגלה בעצמו פתאום תכונות נאציות בשעת פעולה בכפר ערבי. הוא מביים הוצאה-להורג של בני-הערובה. איש מבין הגיבורים אינו חושב שהמלחמה טובה או רצויה. הם רק ממלאים את החובה הבלתי-נעימה שהוטלה עליהם בתוקף המציאות.

כשיוצא איתי ומפציץ בלילה בית ביעזור, שנחשד כמרכז הלוחמים הערביים, הוא מצ' פה כליין עניינים להודעת הש"י על התוצאות — בחוששו שמא רצח ערבים הפים מפסע. הדו"ח מגיע לידי מפקד החטיבה — נהרגו רק אורחים, ביניהם ידו היהודים. מפקד החטיבה קורא את הדו"ח מעיקר מבט רחמני על מפקד-הפלוגה שלו, ומשקר.

צוואת החטיבה. "המלחמה היא אכזרית. אין היא משחק ילדים. אין היא נלמדת בקורסים. כמבחן האמיתי עומדים ערכים אחרים, ואותם רציני לגלות. מפקד אמיתי אינו יכול לרצות ברצח הצלם האנושי של אנשיו. הוא רוצה בהעלאת רמתם, על-ידי גיבוש הקולקטיב" במלים אלה מסביר קובנר, בעליפה, את תוכן ספרו — שהוא צחצח החטיבה.

ישנה צוואה כזאת. גבעתי האמין שהוא סלל דרך לבאים אחריו, מסורת צבאית של משטר ונהוג שתהיה נר לרגלי הצבא שיקום על קבר לוחמי תל-אריש, איבדים וחולליקאת. הוא האמין שדרך זו טובה לכל חייל עברי, לכל חומר אנושי. כי החטיבה לא היתה חבורת פרטיזנים. היתה זאת חטיבה של צבא סדיר, צבא לוחם, מסודר וממושמע.

אפשר היה לטעון נגד הפלמ"ח שהוא ריה צבא של מובחרים, בעלי חינוך מיוחד, ושאינו לקח הפלמ"ח יכול לחול על עלי עיראק ומא' לוקו. אפשר היה גם לטעון שהיתה לו אידוי אולוגיה שניקה ממקורות מפלגתיים. את שני הדברים אי-אפשר לטעון כלפי גבעתי: היא לא היה צבא של מובחרים, אלא להיפך, בני פרברים ואנשי גחיל "שחורים" תפסו בו מקום מכריע.

אם הצליח גבעתי להטביע את חותמו על אדם שבא לפני חודש מקאזבלאנקה, אין כל נימוק מדוע לא יצליחו יורשי גבעתי לעשות זאת כיום לגבי עולה מעיראק. לשם כך זרוש רק, כדברי קובנר, שהמפקד יבין מה הם הערכים האמיתיים העומדים במבחן בשעת הקרב — ושהמפקד יהיה אישיות די גדולה כדי להנחיל ערכים אלה בלי עזרת שוטר צבאי.

הטוראים מדברים. השבוע התנוסס

את בני" הוא מילמל בקול נמוך, כולו נרעד. "אני רוצה לראות את אריק". רבי-סמל של חברה קדישא ניסה להרגיעו, ביקש ממנו להמתין מעט. אך האב השכול לא יכול היה להתאפק: הוא נסע ממושב עין-עירון, בסביבות פרדס-חנה, מיד עם ה' גיע אליו הבשורה האיומה, ועתה רצה לר' איתן בנן.

קציר הרמים. בפנים הביתן, באימה מסוייד, היו מונחים חמשה ארונות עץ פשוט

ארונות של אריק מאגר מוכא לזיהוי מיטב השיבולים

טים על הרצפה, סביבם היתה פזורה אדמה חולית. רבי-סמל הביא עגלה, אחד הארונות הועמס עליה והשיירה הענומה התקדמה ל' עבר המכון הפתלוגי. שם זוהתה גזיתו של אריק מאגר, בן 26, איש עין-עירון ואחת הדמויות הידועות בנוער העברי.

אריק, גבוה, בעל גוף אתלטי, פנים חייכיניות עטורות זקן שחור פראי, שיפץ לבביות של נער, היה ידוע מאז ומתמיד כאדם אוהב מסעות. התעניינותו בארכיאולוגיה וחקר ה' עבר הובילה אותו על פני שבילים רבים ב' רחבי הארץ. אותה משיכה, בצירוף ההרפת' קנות הלא-איכפתית שלו, היא שחפה אותו למסעו האחרון.

עוד המסע לפטרה חלמו החמישה זמן רב. עוד במסע ההרפתקאות הגדול אל מעמקי הנגב (העולם הזה 759) הודיע אריק על כו' נחו להגיע לסלעים האדומים. הוא מצא עוד ארבעה צעירים שמשיכת הטבע הפראי ו' הבלתי-נידוע קסמה להם, כולם אנשי פלמ"ח החזקים, ידועים בארץ. הם תיכננו את-ה' מסע זמן רב לפני כך וכאשר הצליחו לסדר לעצמם את החופשה הדרושה יצאו לדרך.

כך זה קרה. הם נפגשו בכינוס הפלמ"ח בבצבת ברנר, החליטו לבצע את הדבר מיד. לפני צאתם לדרך התייעצו עם מספר אנשים, ביניהם פרופסור גלוק, שיעצם להימנע מן המסע, הזהירם מפני הסכנות. גם כשה' גיעו להצבה (עין-חוסוב) דרש מהם אחד מ' אנשי-הערבה האחרים, "לא להתנהג באופן ילדותי". החמישה הבטיחו לרדת רק עד אילת, עלו על מכונית "סיטאניק", אולם ב' הגיעם לפנות ערב לבייר-מליחה גבר קול הדם על קול ההגיון. הם ירדו מן המכונית, הורו בנימוס לנהג, נפרדו ממנו.

את המשך הסיפור אפשר לשער: החמישה עברו את הקיום, הלכו כל הלילה, עד שהגיעו לפטרה. אין לדעת בדיוק מתי ברגיש בהם הלגיון. מצב הגחיות מוכיח שהקרב הפנים-אל-פנים היה חריף ביותר. חיילי הלגיון הוועמים הו' סיפו עוד אחר-כך להתעלל בגופות, כרתו את אוזניה של אחת מהו'. החמישה, שהיו מוויינים במספר אקדוחים, לא נתנו את חייהם חינם. הם נאבקו, עד ה' רגע האחרון מול ר'בים וסכינים. מטחי האש הרצחניים שוב קצרו את קציר הדמים. הפעם היו אלה מיטב השיבולים ב' שדה הנוער העברי.

מדיניות

יש גבול

לפני חמש שנים קם נציג ארצות הברית במרכז, חובש כובע טמבל, אביו.

בא"ם, חארן אוסטיק, וגאם נאום ארוך כדי להוכיח שחלוקת ארץ-ישראל (והקמת מדינת ישראל) אינה אפשרית. כשסיים את עיקף נאומו, הוטף לו פתק. הנציג המכוונד העיף בו מבט חשוף אחר, סיים את נאומו: "ולכך, רבותי, אני מציע להצביע בעד חלוקת ארץ-ישראל".

על הפתק היה כתוב: הנשיא טרומן ביטל זה עתה את הוראות-המשרד החוץ והורה ל' הצביע בעד מדינת-ישראל.

בשבוע שעבר נערך אותו מחזה, אולם בחזית הפוכה. במושב או"ם קם נציג ישראל, אבא אבן, וגאם נאום ארוך כדי להוכיח מדוע יש לצרף את הודו לועדת העמים לדיון על גורל קוריאה בניגוד לדעת ארצות-הברית. אולם כשהגיעה שעת ההצבעות הצביע למע' שה נגד דעת עצמו (עלי-ידו הימנעות מהצ' בעה).

שום פתק לא הוגש לו. אילו הוגש, היו צריכים לכתוב עליו: הפסק מהר, האמריקאים כועסים.

כי מדיניות-החוץ ישראלית דומה לכלבלב שובב הקשור לחבל ארוך. יכול הוא להת' רופץ אנה ואנה, לקפוץ ולדלג. יכול הוא להשלות את עצמו שהוא חופשי בכלל, אולם כשהוא מרחיק לכת, מתהדק החבל על צו' ארו, לה כירו שלכל דבר יש גבול — גם לסבלנות נותני הוולאריים.

אחרי כאלות הכל, כמה דולארים נותנת הודו למדינת-ישראל?

הכנסת

מכרה כללית

מפלגה היא אגודה של אנשים הלוחמים על רעיון מסוים — כך כתוב באנציקלופד' יות. אולם מחברי ספרי-הזכמה אלה לא ה' כירו את ישראלית.

השבוע ביצעה הכנסת השנייה את אחד המעשים המהפכיים ביותר של בגידה כללית שנרשמו בתולדות המפלגות-הישראליות. בניגוד מוחלט לדעותיהן המוצהרות, הפקירו מפא"י ושותפותיה" את כל ענייני הנשואין והגטין במדינה לסמכנסם הבלעדית של הר' בגים. תמורת זה מכרו שתי סיעות דתיות את מצפונן הטהור, הצביעו בעד גיוס הבנות הדתיות, תוך הפרת דינם המפורש של גזר' לי התורה.

אחרי מאמץ גדול זה יצאה הכנסת לפגרא, כדי לאפשר למצפון העייף של חבריה לחזור

מעטים

מנגנון החושך

מדינת-החוק הישראלית, שנחבלה בשבוע שעבר על-ידי פסק-הדין של סרפנו, הוסיפה להיזרררר במלוא הקצב במדרון. יותר ויותר התברר כי בצידם של החוקים הדמוקר'טיים, קיימים חוקי-כוי. בעלי אופי פאשיסטי טי מובהק, והברירה אם להשתמש באלה או באלה נתונה בידי אנשים מסתוריים המתחב'אים מעיני הציבור.

הפוסק האחרון על חייו וחרותו של האז' רח הישראלי שוב אינו השופט הבלתי-חילוי בתכני המפלגות. הנהגה מאמון הציבור. ה' פוסק האחרון הוא יורש הש"י של ההגנה — שרות אשר גם בימי המאבק היה בעל כושר ורמה מוסרית מופקפת למדי. איש הש"י, בעתה בחסות מוסדות מפלגתיים, ש' אינו חייב דו"ח לאיש, אינו כפוף לשום מרות מוסמכת, קובע את העובדות במדינה יותר מאשר חברי הממשלה והכנסת, שכל תפקידם לתת אישור רשמי להחלטות שאיש לא ביקש את הסכמתם להן.

רוב אזרחי המדינה השלימו בשקט עם מצב זה, מתוך אשלייה שהוא מכון אך ורק נגד ערבים. אולם משפט סרפנו הוכיח כי פעולה המבוצעת יום אחד נגד ערבים, באמי' תלה (כוזבת לרוב) של מלחמה בהסתננות, יכולה לפגוע למחרת היום בכל יהודי שאינו מקובל על מנגנון-החושך.

סוד המדינה. בציפורי נעצרו השבוע שני ערבים אשר לטענת המשטרה היו מעור'בים ברצח שבוע צימי הפסח. שום הוכחה לא נמצאה נגדם, ולא היתה כל אפשרות ל' העמידם לדיון. אולם "מאחר שהחוקרים מ' שוכנעים למרות זאת באשמתם, יוחזקו הש'

מלבד הפרוגרטיבי' יזהר הררי, שהצביע נגד, ופנחס רוזן, שנמנע.

העולה על גבעתי, חזר על הכרזה זו באוני היורשים.

הטוראים המשחררים של החטיבה הישנה לא הוזמנו לטכס זה. אולם רוחם של טור'אים אלה דיברה אל מפקדים של החטיבה הקיימת, מעל 317 העמידים של ספר דן.

אמר שמעון אבידן: "אני מקווה שאם יבוא יום קרב, ומפקד ישב אובד-עצות תחת עץ בשדה, ישלוף את הספר מילקוטו, יעלעל בעמודיו — ואז יתגלה לו לפתע ה' פתרון של בעיותיו..."

הגבול

חמשה יצאו

בקצה בית החולים, בכניסה לביתן לכו, ישבו כמה אנשים בדממה כמעט מוחלטת. אלה שטוחחו ביניהם דיברו בקול נמוך, מדויק. היה אלה קרובי החמשה שנפלו ב' דרך לפטרה, שבאו לזהות את הגחיות בחדר המתים של תל-השומר.

שלוש גחיות כבר זוהו. שמות שני הנותרים לא פורסמו, עד אשר יספיקו להגיע קרוביהם. לפנות ערב הופיע יהודי בגיל העמידה, בעל גוף מוצק, לבוש חאקי וחבוש כובע טמבל — איכר טיפוסי. "אני רוצה לראות

מלבד הפצועים והנכים, שהוקצה להם מקום כבוד.

צחוק בצד...

ישראל גליץ ומשה דיין
להיג' יש דם

והצי פרנק. "מה מצב הנשים?" היה זה מארע רבירושם בשביל תושבי המוסד, צמאי ה' חדשות, שהסתכלו בחברם החדש בסקרנות הגובלת בקנאה. מבלי כל מאמץ נעשה צר פקין למרכז החברתי של מושב הזקנים, לא בגלל כספו כמו בגלל אישיותו שופעת המרץ. הוא בחר את ידידיו בקפדנות. הטוב שבהם היה ד"ר שטרנבאך, אתו היה מנהל שיחות ארוכות בשעת טיולם בגן. יום אחד פגש צר פקין את הד"ר בשאלה מזורה: "הגד לי, דוקטור, מה מצב הנשים כאן?" כשלא הצר ל"ח ד"ר שטרנבאך להסתייך את חדהמתו, הוסיף הזקן: "אל תסתכל בי ככה. אני מת' כוון להחזיק. אני מרגיש את עצמי צעיר ב'70 שנה מגילי. כלה בת 18 תתאים לי." הוא פגש באחות עליוה (54), ומבלי לבדו בו זמן פנה בהצעת נישואין (אחרי שחקר תחילה אם יכולה היא להביא נדוניה ראוייה לשמה). כששמע שהיא נשואה, התאכזב מעט, אך לא לאורך זמן. הוא החל לחזר אחרי לאה לוגר (72), אשה חייכנית, נעימה וחכולת עיניים. בעלת הוש הומור חריף, אשר צחקה להצעתו עד דמעות.

חולירה, לא כסף! בו בזמן זכה צרפקין לביקור: היו אלה שני קצינים מן המשטרה הכלכלית. הם באו להציע לצרפקין להחליף את הפרנקים הטובים שלו בלירות ישראליות. צרפקין הסכים, חילוקי דעות התעוררו רק באשר לשער, על פיו יקבל את כספו. הם הציעו את השער הרשמי, הרואה את הלירה הישראלית כשווה ל-400 פרנק. הזקן צחק, בשוק החופשי יכול הוא להשיג לירה ישראלית בעד 180 פרנק. אך אחד מ' שני הצדדים לא היה מוכן להפחית ממחירו. צרפקין איבד את סבלנותו. "אני אורח צרפתי", טען, "אני חייב כאן. כסף? חולירה אתן להם. אני נוסע מכאן. שלום." השבוע נעצרה מונית ליד מושב הזקנים ברוממה. צרפקין, זקוף וגבה קומה, יצא מן החצר עם תיק בידו ונכנס למונית. הוא נסע לחיפה, מקום שם מחכה לו האנייה ש' תיקתנו חזרה לצרפת, ארץ היין, הנשים וה' הושבי הבית בעיניהם אחרי המונית המתרחקת.

הווי

דרך כל כשר

בקבוצת צרעה נקבעו שמות לדרכים ה' עיקריות: הדרך למקלחת הקרה נקראת כביש הגבורה, למקלחת החמה — רחוב מקוה ישראל, לבית הילדים — נתיב החסי' דות ולחזרה האוכל — כביש הרעב.

להגנת הגבר

בתל-אביב הודיעה השבוע הנהלת גן החיות כי היא מודאגת בגלל רווקותם של הגירפיה, זוג השימפנזים וזוג נמרים, ה' חסירים כולם בני-זוג.

פרט קטן

בכפר סולד נסעו אנשי התזמורת המקומית לעורך קונצרט בקיבוץ שכן, גילו במאוחר ששכחו לקחת אתם את המנצח.

אות הזמן

בקדמה המציאו הרפתנים דרך מקורית ל' הודיע למזריע הגושי על הצורך בו: בכך פעם שנמצאות ברפת פרות הזקוקות ל' הזרעה, מניפים דגל על גבי מגדל-המים, הנראה למרחקים.

רין במשרד, תישמש מידה. הממונה על ענייני המנגנון סירבה — או נצטוותה לסרב — לעזוב את תפקידה. **לעת עתה, שעתיים.** הדרך למלחמה בהחלטתו של השר נמצאה בדמות התערבותו של ועד העובדים, המפא"י ברובו, שחזר ו' לצורך זה על ידי אחד מחברי ועד עובדי המדינה הארצי. הועד ביקש ראיון בעניין זה עם השר, נתקל בסירוב. טען ברנשטיין: "אינני חייב לדון עם העובדים על שינוי ב' תפקידו של אדם העובד במשרד, אלא אם כן פגעי במעמדו או בזכויותיו המוציאות. וזאת לא עשיתי."

ועד העובדים כינס מיד אסיפה כללית של עובדי המשרד, הסביר כי השר פגע בנציגות המוכרת של העובדים, סירב לקבלה לראיון. הם לא הסבירו לעובדים לשם מה היה ה' ראיון נחוץ.

בו במקום נתקבלה החלטה, שהופעלה עוד באותו יום, השביתה את עובדי המשרד ל' שעתיים, תוך איום בשביתה ממושכת יותר, אם לא ימצא העניין את פתרונו. **שרים בלי סמכויות.** בניגודות ה' בלתי-מקובלים הועבר העניין לידיעתו של

המצבה על קבר יצחק שדה
חוסר האחריות הוא דבר טוב

מס' 2 של צה"ל לתוך המיקרופון, בנעצו את עינו האחת בקהל. "חוסר-האחריות הוא דבר טוב בימי קרב. יצחק היה חולם, אך משולל מעובדי משרד אינו נוגע לממשלה כולה, וכי אם יובא כל עניין מסוג זה לשיבת הממשלה, לא יישארו כל סמכויות לשרים עצמם.

אך אנשי מפא"י, שראו בצעדו של ברנ' עטמות תקדים מסוכן להוצאת אנשי מפא"י מעמדות המפתח במשרדים שעברו לידי ה' צ"כ, לא יכלו להשלים, תבעו דיון בכל תוקף. הפקידה עצמה לא עשתה, בינתיים, כל הכ' נות לעזוב את משרתה.

דרכי אדם

זקן, שמח ועשיר

מן המונית שנעצרה ליד מושב הזקנים ב' שכונת רוממה בירושלים ירד איש זקן, זקוף וגבה קומה. עינו הבריקו בחיוניות מתחת לגבותיו השחורות והעבותות. זקנו, נוסח לואי-נאפוליון, היה שחור עדין, רק פה ושם זרקה בו שיבה. חליפתו הכהה וכובעו ה' אפור היו, כפי שבלט לעין מעשה בתי-אופ' זה מפוארים בכרכי העולם. עם תיק בידו נכנס לחצר בצלילת קלה ודרש בקול בריטון מוצק לראות פני המנהל. במשרד הציג את עצמו; זלג צרפקין, בן 71.

מקום המלצה, מיליון. צרפקין נז' לו באודיסה. עיר הדרום של רוסיה. כשנק' ראו, ברוסיה הצארית, להתייצב לשירות צב' או, קטע את אחת מאצבעות רגליו, ומאו הוא צולע במקצת. עם פרוץ המהפכה ברח לצרפת, בה התגורר עד כה. אך באחרית ימיו (או שנותיו) החליט לעלות לישראל, לבלות בה את שארית חייו. לא נשארו לו כל קרו' בי משפחה, ומשום כך החליט להשתקע במו' שב זקנים.

כשנשאל אם הביא אתו המלצה כלשהי מ' אחד ממוסדות הסעד, או ממשרד הסעד, השיב: "יש ברצוני וביכולתי לשלם עבור השתקעותי. הבאתי אתי קצת כסף — מיליון

מלא-מקום ראש-הממשלה. שהביאו לדיון בישיבת הממשלה. אולם ברנשטיין סירב לא' דון בדבר, טען כי סיכסוך בינו והצי במשך ארבעה מעובדי משרד אינו נוגע לממשלה כולה, וכי אם יובא כל עניין מסוג זה לשיבת הממשלה, לא יישארו כל סמכויות לשרים עצמם.

אך אנשי מפא"י, שראו בצעדו של ברנ' עטמות תקדים מסוכן להוצאת אנשי מפא"י מעמדות המפתח במשרדים שעברו לידי ה' צ"כ, לא יכלו להשלים, תבעו דיון בכל תוקף. הפקידה עצמה לא עשתה, בינתיים, כל הכ' נות לעזוב את משרתה.

וותיקים

שני בנים

שני בנים היו ליצחק שדה: יגאל אלון ומשה דיין. שניהם היו טוראים תחת פק' דתו כיום העליה לחנייתה. את שניהם אהב בכל לב עד יומו האחרון.

אולם עקן ידוע העריך יפה את ההבד' לים בין השנים, שהם כמעט טיפוסים הפך כיס. ביגאל אלון ראה את הבן הבסודי, את ממשיך הדרך. ואילו משה דיין היה בן הוקו' נים, פורץ הגדרות, ונוסף לכל גם איש מפא"י. "יבוא יום ומשה יבוא לאסור אותי", אמר בסוף ימיו, בחיבה אבהית. היתה הר' גשה שה"שיגיק", קרוב ללב, לפעמים, יותר אף מן היודש.

השבוע, כשבאו רבבת פלמ"חאים (רובם באיחור) לפילוי המצבה הפשוטה והיפה על קברו של זקנו, בגבעת-ברנ', ישוב, זו ה' פעם הראשונה אחרי הרבה מאד זמן, שני הבנים זה בצד זה. כשקם יגאל אלון ומסר את רשות הדיבור למשה דיין, ידעו האלפים שישמעו כמה דברים מעניינים. אולם גם הם לא פיללו שהדברים יהיו מעניינים עד כדי כך.

"אהבתי את יצחק שדה לפני שהיה האב הרוחני של חוסר-האחריות!" אמר החייל

נים במעצר אדמיניסטרטיבי על שתוכח אשמתם."

מי משוכנע באשמה? זהו אחד מסודות המדינה. אך דבר אחד גלוי לעין: לפי נוסח זה אפשר לכלוא כל אדם בישראל.

חופש הדיבור. בעכו נשמעו כמה פרי' חחים ערבים מקללים את המדינה ואת תיאור דור הרצל, בשעת הצגת יומן כרמל. אמנם, מגילת העצמאות מבטיחה את חופש הדיבור לכל אזרח, וכמה מאות אלפי יהודים מש' תמשים בו במידה רבה כדי לרטון נגד, המ' דינה."

אולם מקרה זה לא מצא חן בעיני המושל הצבאי. מבלי להודק לכל משפט ראוי לשמו, הגלה את חמשת הפרתחים לבראש-שבוע.

לשמוע, לא לדבר

התמוטטות מדינת-החוק באבויגוש, כרם נבות בהרי יהודה, אשר יהודים רבים לטשו עין על אדמותיו שניטעו בעמל דורות. כמה שעור אחרי שהתפוצצו רימוני-היד המזורים במוסד ילדים ליד הכפר, במסיבות המזכירות מאד פרובוקציה, הוציא שוט' רים מוויינים את נכבדי הכפר ממיטתם. הח' זיקו אותם משך כמה שעות בתחנה כאילו היו פושעים שנתפסו בשעת-מעשה. בבוקר הובאו לפני הממונה על המחוז, שקיבל אי' הם בחברת כמה קצינים-היהודים ישוב, הע' רבים עמדו. הממונה קרא באזניהם הכרוה וקיספה, וכשערבים ביקשו לענות, נסתם להם הפה. "הוזמנתם לשמוע, לא לדבר!" נאמר להם.

מאותו יום לא פנה איש אל נכבדי אבו' גוש בדרישה לשיחוף-פעולה כל שהוא. או' לם השבוע, שוב בשעות הקטנות של הלילה, האהובות כל כך על משטרות דיקטטוריות, הוצאו ארבעה נכבדים ממיטתם. בבוקר הוב' או למטה משטרת ירושלים, שם הודע להם כי המפקד הצבאי הגלה אותם לסיכיות נצרת-הארבעה:

- חדג' מוסה אבו-יוסף, צעיר רציני ומ' מושקף, אחיו של יוסוף אבו-גוש ואחד מרא' שי לוחמי לח"י במקום.
- עבדאל-אלאם אבו-גוש, מאשר גאור' לה כהן, שישב שנה וחצי במאסר הבריטי בימי המנדט, בעון שיחוף פעולה עם המח' תרת העברית, הא' ש שעור לכיבוש את צובה למען הפלמ"ח.
- ארסאן עלי עותמן אבו-גוש, מבאי ביי' תו של נשיא המדינה.
- מחמוד ראשיד אבו-גוש, יו"ר המועצה המקומית שנבחר בשעתו על-ידי מפא"י צע' מה כדי לצמצם את השפעת אנשי לח"י במ' קום.

כל הארבעה הם חברי המועצה המקומית (המונה 5 חברים), שום אדם רציני במדינה לא חשו אף לרגע שהם מעורבים בכל מעשה רצח שהוא. אולם הם ביצעו מעשה גרוץ יותר: בתזכירים לכנסת האשיתו את חברי מנגנון הממשלה במעשי שחיתות, מעשים מגונים בבנות הכפר והתעללות דומה. תגובת המנגנון המסתורי אחרת לבוא. היא באה בדיוק אחרי צאת הכנסת לפגרתה. מוסר-ההכלל אל הסתמך על כנסת ישי' ראל. הפוסק האחרון הוא המנגנון המסתורי. אתו לא כדאי לריב.

ממשלה

הגדר והקומיסר

רק מעטים ידעו, עד פרוץ שביתת פקי' די משרד המסחר והתעשייה, מה הסתרה מא' חורו ההודעה השמיית הקצרה, שנתפר' סמה בראשית השבוע, בין שאר סיכומי הי' שיבה השבועית של הממשלה. ההודעה המזורה אמרה: "הממשלה, או וועדת שרים מתאימה, רשאית לדון בכל דבר שהוא מעני' יינו של משרד ממשלתי מסויים..."

ההודעה היתה ברורה מאד, אך פחות ברור היה לאיזה צורך היתה הממשלה צריכה להכ' ריו על סמכותה וזאת הנראית במבט ראשוני כמובנת מאליה.

בני לפגוע, לתפקיד אחר. עוד ביי' מי דב יוסף נתמנתה ל'ולמית גלעד לממונה על ענייני המנגנון במשרד המסחר והתעשייה. תפקידה המעשי היה: להסחת העובדה שה' פקדה הפקידותית של כל אחד מן העובדים שלה. תנאים לדרגת הכשרות המפלגתית שלו. כשנתמנה ד"ר פרץ ברנשטיין לשר המסחר והתעשייה לא ראה אפשרות לעצמו לפטר את הקומיסר המפא"י, החליט לפחות להע' בירה לתפקיד אחר, בלי לפגוע במעמדה, בדרגתה או בכשרה.

אולם מפא"י, שרק בלב כבד השלימה עם הסידורים הקואליציוניים, לפיהם יעמוד איש העצ"כ בראש משרד המסחר והתעשייה, לא יכלה להסכים שעמדת מפתח זו, על ידה נק' בעים סדרי העבודה, העליות בדרגה והפטיסר

האשה ובעיית

האשה

אחד עשר איש ואשה בראשותו של ד"ר אלפרד ס. קינסי עסקו במשך המשעשעה שנה בחקר ההתנהגות המינית. הם עברו מבית לבית, ביקרו בבתים קטנים, בבתים סוחר, ראינו אלפים רבים של גברים ונשים שהתנדבו לשמש הזמר למחקר. תוצאת כל אלה היתה סדרה של ספרים, שהראשון כחה ההתנהגות המינית של הגבר, יצא לפני ארבע שנים. נפוץ במאות אלפי טפסים, תורגם ל-6 לשונות. החדש עם צאת הכרך השני, ההתנהגות המינית של האשה, ציפו לו מאות אלפי אנשים במקורות המשך מסקרנותו העיקריות (ראה העולם הזה 827) שנתקבלו משרות הניו-יורק הרלד טריביון, מתפרסם כאן.

- רבים מהמצאים בהתנהגותו מינית של האדם ורבים מן ההבדלים בין הגבר לאשה, נמצאו על ידי צוות החוקרים של ד"ר קינסי כמשותפים או דומים לכל מערכת היונקים. גם הם יות, כפי שבררה החקירה, אינם מפעילות את המרץ המיני שלהן במגע לצורך ריבוי בלבד. רבות מהן עוסקות במשחק אהבה, אוננות, הומוסקסואליות וחיוור אחרי חיות מסוג אחר.
- החיות לא נחמו בחוש הבחנה לגבי

ד"ר א. ס. קינסי (יושב משמאל) וצוות עוזרו הכל אודות חוזה

בי מקור הגרמי המיני. כל השטח החי צוני של גופן מכוסה קצות עצבים רגישים למגע. לחץ קצוב על שטחים אלה עלול לעורר תגובה מינית. התגובה, הכר ללת התכווצות קצובה של השרירים, עליית קצב הרוק, התנפחות רקמות העור, העמקת הנשימה ותרסור תמורות גופניות נוספות, הן אוטומטיות לכל הדי יונקים. האדם בררן יותר מכל חבריו למערכת באשר למקור הגרמי המיני, אבל בדרגת התפתחות מוקדמת, בימי ינקותו, הוא נוה לקלוט גרמיים מסוג זה, המתפתחים אחר כך למה שהמוסר היה חברתי מקובל קורא בשם "סטיות". סטיות אלה נבלמות על-ידי המוסר החברתי שהקובל, אך הן פורצות להן דרך אחרי שהשאריות באדם רגש אשמה.

- האורגאזם — המוגדרת על-ידי ד"ר קינסי כהצטברות מתח שרירי-עצבי המתפרק בהתפוצצות שאחריה באה רוחה (הפעולה הגופנית הקרובה ביותר לזו: התעטשות) — אינה מוכרת כמעט לחלוטין לנקבות של סוגי היונקים הנמוכים מוכים יותר, בעוד שהאשה מגיעה אליה לעתים קרובות. 89% של הנשים הנישואות ו-64% מן הבלתי-נישואות הגיעו, לפי ד"ר קינסי, לשיא המיני, לפחות פעם אחת בחייהן.
- בעוד שגברים שהתאלמו, התגרשו או נפרדו, ממשכים אחר-כך בחייהם באותה ממות כקודם, הרי אצל נשים גורמים התאלמונות או גירושין להפחתה גדולה בפעילות המינית.

מונקו לא לשיר, בבקשה

מאז ענין גיזול פסקל, השקניית שונחה את נסך-מונקו בשל ענינו היפות של גרי קופר, מאד לא רצוי במונטה-קרלו כל רמז על חייו הפרטיים של הנסיך בחסד האל, הנייה השלישי. תחילה הסתפק בהחרמת הבלט גיזול באופרה המקומית. כיום נושא הצנזורה המקומית הוא השיר אל תעזיבני יקירתי, מן הסרט בצהרי יום בו מככב גרי קופר, איש שהתקלס בנסיך בפלירט שלו ועם ארוסתו, גיזול פסקל.

פרידה משתלמת. האידיליה בין הניסך המקסיים והשקניית זכרונה, שנמשכה שבע שנים, הפכה להיות חסר-חמצן-מריד בארץ הרלוטה, שיש למחקר בכל ההקדים. ההמונות מן הפסטיבל, בקאן, בהן נואר גיזול פסקל והקאבוי מסי 1 של הבד האמריקאי רוקדים לחי אל לחי, או יושבים יד ביד ומציצים זה בעיני זה, עשו את הנסיך ללעג ולקלס. לא נותר לו אלא לנסוע לפריס, לפי דרישת הפרלמנט במונקו, ולהודיע לידידתו היפה שהכל נגמר ביניהם. הראיון, שנערך בנוכחות שניים מאנשי סודו של הנסיך, היה סוער.

גיזול שאיבדה כתר, זכתה בחופש ובית-רונות חמריים רבים. בידיה נשארה החוילה המפוראת „איברטיה“, שקיבלה מן הנסיך, על שפת הים התיכון, ואשר בה עברו על הנוג הבלתי-ליגלי ימיו המאושרים ביותר. שילומים עתידים עוד לבוא. הנסיך רנייה ידוע כנסיך טוב.

החיוך חזר אל יושבי ארמון הנסיך. הכבוד וההגינות גברו על האהבה. רנייה הבטיח חגיגות לחזור למונטה ולשאת את הנערה בע"ל תם האציל שהציעו לו. המועדמת הרצינית ביותר: מריה-פיה, אחייניתו של ה"אפיפיור, בעלת נדוניה גדולה, שהכל מקווים שתביא לעולם גרימלדי קטן.

משפחה רומנטית. אחת הסיבות לפרוד הווג היתה אייכותלה של גיזול פסקל ללדת ילדים. לפי החוקה במונקו, עוברת ה"נסיכות לשלטון צרפת במקרה שהנסיך מת ללא יורשים, מאבדת על ידי כך את מעמדה וזכויותיה המיוחדים. היחידה, פרט לנסיך, המצטרפת מאד על החלטתו הנבונה של ה"שליט, היא אחותו אנטואנט, הנסיכה שנישאה בחשאי לפרקליט — שחקן טניס איטלקי בשם אלקו נוגס. היא אם לשלושה ילדים, אשר רק הבת ביניהם הוכרה ע"י נוגס כבתו. שני הבנים נולדו לפני הנישואין, נחשבים ממד רים. אולם הם ממזרים מיוחדים. ביניהם, ה"יכולים יום אחד לשאת את השם גרימלדי, לת"בוע את זכותם לכתר הנסיכות. שני בנים אלה נשמרו ברורבה למקרה שרנייה ירצה ללכת אחרי נסיכת לבו.

משפחת גרימלדי היא רומנטית ביותר. סבו של רנייה, לואי 2, נשא, בן 76, שחקנית בשם כריסטיאן דומגנט, שהיתה לנסיכה גינ"לן. אותו לואי, בהיותו בשרות בלגיון הזרים, בשנת 1898, פיתה כובסת יפה בשם ז'ולייט לבנה. לאיש, אפילו לידידי הטוב ביותר (ד"ר הנסיכה שרלוט, אמו של רנייה. חייהם הסועריים של הגרימלדיים נתנו מקום לשער כי נסיך מונקו היה הילך בעקבות סבו, נושא את השקניית שלו, אחרי שהיה נעשה אב לאחיות לבן מאם בריאה. אולם גרי קופר קלקל את כל תכניתו. למרות שהפלירט קופר-פסקל נספק זה כבר, חייב הנסיך בכאבי לב, לשמור על כבודו, להתחלק מן השקניית המרה. לכן, רואים במונקו כחוצפה את שריקת השיר אשר מלותיו מזכירות את פריי שחה של גיזול, אל תעזיבני יקירתי, תחת חלון הארמון.

סרטים ישו בנאה העשרים

קורצו מאלאפרטה, הסופר האיטלקי הנודע, הטיל על עצמו שליחות גדולה: להטיף נגד הסכנה האיומה שבשנאת אחים, שהיא, לדעתו, שורש כל היצר בעולם המודרני. דבר זה הוא עושה באמצעות הסרט **זעקת הדור**, שהוא גם מסרטי, שבערותו מבקש מא' לאפרטה להגיע ללב כל השכבות, והעמים, ללא הבדל לשון ונוהג, ששפת המבע והמלה המדוברת החיה, תוכל להתקבל על לבם.

הייל איטלקי שהוחק במחנה שבויים ברוסיה, חזר לכפרו הטוסקני, כשמחשבה אחת מקננת במוחו: לנקום את נקמת אחיו הצעיר שהומת ביד הגרמנים בגלל הלשנת בן הכפר. הוא רואה לפניו תושבים עייפים ויג' עים מן המלחמה ומראותיה, לאי-אכפתים לכל המתרחש סביבם. על אף החיבה שהם

רוחשים לחייל החזור, (ראף ואלונה) מסרבים כולם, כולל הוריו ונערתו, לגלות לו את שם המלשין. החייל מסתובב כשמחשבות רצח ור' קנות בו. יש לו ידיד, אותו העריך כאב כל בגלל טוב לבו ומעשיו למען העניים, בפיו שם הסופר את רעיון הסרט כולו: ר' בקר' בן וסבל למען הזולת בלבד, ללא כל חישובים פרטיים, יכולים אולי בני האדם למצוא תקנה לעצמם. הוא מתודה לפני ברוננו החייל, ש"הוא הבוגד באחיו. בשמעו זאת, נועץ ברוננו הנסער, מבלי לחשוב או להסס, סכין שאני טונוי הכינו מראש. כשהוא גוסס הוא מגלה לו שהוא חף מפשע, אלא שרצה לשלם בחייו למען אושרו של ידידו, שחרר בזאת את ההכרח לבצע רצח נוסף בשם הצדק. הוא מאמין כי על ידי קרבנו יצליח לנטוע בו את האהבת הבריות. ומעל לכל — את הכוח להבין ולסלוח.

כשמגלה לבסוף ברוננו את רוצח אחיו בדמות ידידו של זה, שוב אין לנקמה ערך בעיניו. קורבנו של אנטוניו השיג את מטרותו. משחקו המצויין של ראף ואלונה, הצילוי מים החזקים והמשכנעים עושים את זעקת הדור אחד הסרטים המועדפים ביותר שנראו לאחרונה, למרות הדיאלוגים הארוכים מדי לפרקים. משום מה קשה להשתחרר מן ההר' גשה כי קריאתו של מאלאפרטה הנוצרי ל"אהבת אחים והקרבה נוסח ישו, יהיה קול" קורא במובהר.

המכה ששברה את גב היד

מטרוסקופיקים הוא סרט אפקטים חלח' מימדי, תוצרת מטרו גולדווין מאיר, מן ה"הקופה הטובה של שנות השלושים המוקד'מות, עת נעשו נסיונות מספר בשטה סרט התבליט. דבר זה ניכר באיפורן, הסרוקתן ותלבשתן של הנשים בסרט. עתה, שסרטים אלה הם הצעקה האחרונה של אפנת הצלר' לזיד, הוציאה מ. ג. מ. את הסרט מארכיונה, גערה מעליה את האבק ושלחה אותו לשוק. מול פניהם הנדהמים של הצופים, מכוחים אקדחים, ניתוחים מים, נורקים חפצים במהי'רות כזו עוד לפני שמספיקים לומר מטרו'סקופיקס. כאטראקציה אחרונה מוגש גם מערכון רצח בשלשה ממדים, בו פרצוף מאופר ומסכן נכנס לבית עזוב, פוגש בפרני' קנשטיין, כושי סדיסס, אינדיאני כעסן, שלד מדבר ומכשפה המזכירה לרבים את חמותם, מבשלת נחשים ומושיטה אותם לפיהם של הצופים.

אמר אחד מן הקהל: „זה סרט מצויין בש"ביל פוזלים. באופן כזה יתיישרו להם העי'ניים“.

הסרט העיקרי הוא **נתיב היסורים** בו מתייסרים הצופים ומקסיקני יפה תואר בשנ' ג'וני מונטרו (ריקרו מונטלבן), שאין לו כי חשק לשתול כרום כל ימי חייו, הופך להיות מתאגרף כדי להיות מישהו. הוא רוכש את לבה של בת הבוס שלו, (מין אליסון), עומד בפני הסכנה האיומה לכל מתאגרף: להיות בעל מום בידו המינית. הוא אינו מגלה את הדבר לאיש, אפילו לידידי הטוב ביותר (ד"ר פואל) עתונאי הספורט, האוהבו ככלכלב, ומחליט להתאגרף פעם אחרונה על האליפות לפרוש בכבוד מן הזירה ולשאת את בהורות' שסבלוטה לחכות פוחתת והולכת והיא דור' שת טבעת נישואין באיומים. הם רבים, כמו' בן; הוא מתאגרף, יוצא מנוצה, אבל את ידו הוא שובר דוקא על פרצוף ידידו.

שבירת ידו מביאה רוחה לקהל, שבצורה זו חוסכים לו את מראה ההתאגרפות הדור'מות יותר לריקור, בו מצטיין מונטלבן, לנע'רה החוזרת אליו, נותנת לו להבין מה שניס'תה להסביר לו משך כל הסרט שהיא אוהבת אותו, לא את המתאגרף שבו, ולגיני מונטרו המשיג סוף-סוף את הכוונה ההוליוודית: אל למקסיקני להתעלם ממוצאו, לחשוב ש' מגיע לו גורל אחר מאשר לאחיו.

בקצרה

ג'י ין אייר, או כיצד עוברת נערה טובה ויפה את דרך היסורים, יצופה דמעות וכאב-לב, מתקופת הילדות עד תקופת הבה'רות. אורטין וולס, ג'ון פונטיין, בעולם השכיחה — הרפתקאותיו ה"פסיכולוגיות של גרגורי פק, בעל פחד תה'הכרת, מרפאה את הפחד: אינגריד ברגמן.

העונות
החדשות
עקת הדור

דס ומ'ץ עגבניות

כשניסה צלם גרין לצלם את שמעון (גבעתי) אבידן בכנס הפלמ"ח (ראה במדינה) חייך המפקד הטורקסוריסט: אני מדיר אותך, אינני פוטוגני. מאותו רגע חזרה למצלמה מלעבוד, מחמת קלוקל בלתי-ברור. ס'ס אבידן: אמרתי לך, אני כל כך לא פוטוגני שזה שובר את המצלמות. במסיבה שערך הנשיא, יצחק בן-צבי, לסגל הפיקודי הגבוה של צה"ל נראה חניכו לשעבר של אבידן, אלוף צבי (ג'ירה) צור, גבור נגבה, שותה כוס מיץ עגבניות. העיר אלוף יוסף אבידן: חשבתני שיש לך דם, אבל אני רואה שיש לך מיץ עגבניות.

לעומת זאת הוכיח צעיר החיכים שלמה הלל (מפא"י) שיש לו דם, שעה שטען בכ"נסת, בדיון על חוק נשואין וגירושין: זה כבר לא חוק נישואין, זהו חוק אונסין. עמדה שונה לחלוטין גילה ח"כ פאגני בנימין מוינץ. שעה שהעיר ח"כ מפ"ם חנן רוזין, כי לא ייתכן שיפקח על חוק זה שר אחד מלבדו, קרא מינץ: צריך שנים אחד לנישואין ואחד לגירושין.

כשהסתיים החיכוך על החוק, אמר מינץ, שישב ראש בישיבה: יש לי עוד חומר נפץ, אך אני נועל את הישיבה. כותנתו: החוק הדין בשימוש וייצור חומרי-נפץ, שנקבע בסדר היום.

אך בעוד שמיינץ הוסיף להילחם בכנסת נגד חוק השרות הלאומי, העתיד, לדעתו, להוריד את מוסריות הבנות, נראתה השבוע בתו, בריינה מינצר, הנשואה לעסקן האגודאי הצעיר יעקב מינצר, רוקדת לחיאל-לחי עם בעלה גלוי-הראש במלון רמת-אביב, כש"היא לבושה שמלה עמוקת-מחשוף.

שעה שדרש ח"כ מפא"י, יושבראש ועדת הכספים, ישראל גורן לרונן בעלאת מש"כורות-השופטים עוד לפני הפגרה, העיר ח"כ חרות ד"ר יוחנן בדר: השופטים עומדים בפני הפגיעה של האמלט — לשפוט או לשבות.

גורן עצמו היה שנון לא פחות, שעה שה"שיב לח"כ מפ"ם אהרן ציולינג: כשש מעתי את דברי ציולינג, נזכרתי במחזהו של אוסקר ויילד, חשיבותה של רצינות, ועלה בדעתי הביטוי: רצינותה של חוסר-חשיבות.

שעה שביקר יגאל (בערבות הנגב) מו"סינזון בכנסת, ניגש אליו מנהיג חרות מנחם (המרד) בגין, אמר לו, בכונן ל"ספרו החדש של מוסינזון דרך גבר: "כבורו כתב ספר מצויץ". אולם, הוסיף בגין, הקטע הון בפעולת ה"סיוון" (מסירת אנשי אציל לבלולת הבריטית על-ידי ההגנה) אינו נכון. מאחר שזה אותו קטע שבגללו כועסים אנשי ההגנה על מוסינזון, העיר הלה: "אי אפשר לספק איש. אין ברירה. אני צריך ל"הצטרף לויצ'ק..."

מרקחת וקוקה-קולה

כשנסתיים הסיכסוך בין העיריות לבין שר-הפנים ישראל רוקח, אמר פנחס רשיש, ראש עיריית פתח-תקווה, הצולע והמנומם: אינני יודע אם משהו התעשר מ"מרקחת זו שרקת רוקח, אבל שרשיש הת"רושש — זה ברור.

ראש עירייה אחר, אבא חושי, בחר ב"צאתו לחופשה, בדרך היאה לראש עיר-נמל, הצטרף ל-350 המטיילים שיצאו על א/ק נגי בה לטיול לקפריסין. אתו יצאו: אשתו, מד"כרתו ונהגו.

בכיוון הפוך מקפריסין בא מי שהיה עד כה קונסול ישראל באי, איש משרד-החוץ מושה יוכל, בלוויית אשתו היפהפיה, ליד"דת הולנד, אותה הכיר שעה שהיה קונסול בקנדה, אחרי שהיה נציג ישראל בשאנחאי. יוכל שתה קוקה-קולה, המשקה הלאומי של קפריסין (מלבד היין המקומי [המצויץ]), הת"כחונן לשהות כמה חדשים במשרד-החוץ, ב"תפקיד חקר.

כשחזר השאח ריזא פחלוי לבירתו טה"ראן, מצא שם מברק-ברכה של רופא-שיניים מצפון תל-אביב, ד"ר נאדי קוקר, ש"התרווע עם ריזא שעה שזה היה עוד יורש"עצר, זאילו הוא היה סגן בצבא הפולני. דעתו של קוקר על השאח: הוא בחר מצויץ, עור הרבה ליהודים. בין השאר אהב גם יהודיות.

*שיוצג בקרוב בתיאטרון הקאמרי תחה השם באנברי.

לדיו
בוגל

שיא ההתקרמות
מודל 1954

שופרא דה-ילוקס
7 מנורות • 10 תחומים
7 מרחיבי גלים

דוגמת יצוא למכירה מקומית

להגרים!
המתנה המתאימה ביותר

תוצרת כל השומל"יני

ציון קונסול
ריינולד זונסקי
תל-אביב, הקליטה 6
80248 תל-אביב
תל-אביב, הקליטה 6
תעשיית גליל
קולפוח קו-רשת-וצבעים

חטא לא יכופר

אתה חוטא לעור פניך אם אינך מתגלה כמשחת גדוח. שמן. משחת גדוח. שמן. רכשה לה פרסום לא רק בישראל, כי אם גם בארצות רבות אחרות. היא מענה שפע קצת, סמיד ועדין המרכז היטב גם את השער הקשה ביותר, אינה מתי יבשת בזמן הגלוח ומאפי שרת גדוח יותר קק, נעים ומהיר גם אם עוד פניך הוא רגיש ועדין ביותר. משחת גדוח, שמן. מר-זות מאד ועל כן חסכו-נית ביותר כשמושי.

"שמן" לגלוח אין על זה וכוח.

לא כדאי לסבול השתמש בקורנתור המצאה חדשה נגד יבלות בכל בתי מרקחת ודורגוריות

מינויי "העולם הזה"

אשר טרם שלמו עבור המינוי לגמר, חודש יולי מתבקשים להעביר את הכסף למינהלת "העולם הזה" ת.ד. 136, תל-אביב

דמי החתימה למינויים חדשים: לחצי שנה — 5.500 ל"י לשנה — 11.000

לחגים
בתכני הישן נושן-אפאר כל שולחן

וינוות קוניאקים ליקרים

קרמל מזרחי

נקה

נקת לנולין שמפו

מעניק יופי לשערות בעזרת מן מבריקות ורכות כמשי. הוא כה עדין — אפשר ל"השתמש בו מדי יום בי מו. כה חסכוני — כמות קט"נה נותנת קצף רב. נס' עוד היום להשתמש ב"נקה

לנולין שמפו נקה

הנהלת תחרות הענק של מערכת הנהלת העולם הילה

ארטיק בת-ים

תלוש

אני אוהב את ארטיק מפני

השם הכתובת הגיל

השופט הישראלי בדרובי (משמאל) לא חיטט הרבה בחוקי הכדורגל, פסק החלטה מגוחכת שהניחה לשחקן "הפועל" להבקיע שער. השוער התורכי תורגאי (במרכז) הגיב בהרמת שתי ידיו בעוד חברו נאג'י, המגן המצויין שרא שיחק במחצית השנייה משקיף על הכדור שחדר לשער.

היחיד שצהל אותה שעה, למרות שריקות הבוז של הקהל, היה זמפה, מאמן "הפועל" (מימין), שגנבנו שער הוא בכל זאת שער.

פורסמת למדי בעולם ובשופטיה כמ עט ולא היתה קבוצה זרה שבקרה אצלה ולא התאוננה על העול שגרמו לה התורכי. כיום, שוודים, אנגלים, סקוטים ואוסטרלים חוזרו לביתם בכעס, פירסמו מאמרים חריפים על השיפוט התורכי. ואמנם, מי שביקר פעם בחצייהאי השכן הרגיש מיד כי התורכים אינם אוהבים להפסיד וכל הזדמנות אפילו אם אינה מתאימה לכל כללי ההגנות, מגויצלת היטב על ידי השופט העוזר כראוי על ידי הקהל.

אולם גם האנגלים גם השוודים גם הסקוטים סלחו להם, המשיכו לבקרה מתוך תקווה שטבעם של התורכים, חמי-המוג, יש תנה עם הזמן. להתנקם בהם בלונדון בוונה או בפריז אינה תגובה נכונה כל עיקר. גם הישראלים סבלו רבות מביקוריהם ב"תורכיה. כדורגלנים, כדורסלנים ואתלטים היו כמעט תמיד קורבנות לשיפוט אכזרי ויחס קהל בלתי-ידידותי ביותר. אולם מעוררם לא חשב איש בישראל לחזור על אותה ההצגה בתלאיבי. המצפון לא נתן לעשות זאת והקהל היה הוגן מכדי שירשה זאת.

השבוע שבר שופט ישראלי את הקרח, הוכיח גבורה עילאית כאשר הציל את קבוצתו מתבוסה.

הגיב עסקן תלאיבי: יש לי הרגשה מזורה שאחרי משחק זה יקח משרד החוץ את השופטים תחת חסותו.

שחיה הבריכות החבישו

חמישים בריכות-השחיה בארץ עדיין לא הורו לידן את השחייה המקוים. למרות שאלו ותחרויות מכבי בני-גיל ברמת-גן עברו תוך עניין, נשארו הבריכות קטנות מאד ל"עומת שני מפעלי-ענק שבוצעו על ידי שני שחייה בודדים.

מזוג השקט של חבר הפועל תלאיבי, יצחק יחזקאל, התאים למשק גליה השקטים של הכנרת. השחיין השחרהר בן 30 זינק מכפר נחום שבצפון הכנרת וחיבק את בנו בחופי דגניה מקץ 10 שעות, 18 דקות, 20 שניות.

ימים ספורים לאחר מכן, מרח עצמו בכמות גדולה של שמן צעיר חיפאי (20), חבר המכבי המקומי, החל לחתור ממפרץ חיפה, דרך הים הסוער, במטרה להגיע לראשי-הנקרה. סירת חיל הים, שליוותה את קודד פז, זיזרה את מסעה כלי להשיג את הקצב המהיר של שחייתו, סיפקה לו כמויות גדולות של מזון בדרך. פז הגיע למטרותו כשריאותיו עדיין "מלאות". הוא עבר את 33 הקילומטרים עדיין 10 שעות 23 דקות, עלה על החוף וחיך: "אילמלי הסכנה של ישיבה בבית הסוהר ל"בנוני, הייתי ממשיך ללאה."

לחובבי השחיה בארץ לא נותר השבוע אלא להודות כי 20 השעות שמסרו שני שחייה לקרב-נגד-הטבע היו שקולים הרבה מונים ממאות השעות ששיעממו אותם משך עונה שלמה, בעשרות הבריכות בארץ.

רק המזל או השופט כדורגל

לאחר כמה חודשי מנוחה חזרו כדורגלני ישראל למגרש הכדורגל. אולם לא היתה זו תורה מקובלת. הקבוצות, ששרירי שחקניהם עדיין לא התעוררו מתרדמתם נאלצו, כבר במשחק הראשון של העונה, לעמוד במבחן מול שרירים יותר מאומנים מתורכיה. להפועל תלאיבי, שהוכיח רמה נמוכה בעונה שעברה, לא היה מה להפסיד. הוא הזמין, דרך סוכן פרטי, את הקבוצה התורכית להיות מובקע בשנית. ואמנם הובקע, אך לא בדרך שהקהל רצה לראותה.

הציר התורכי הרגיש לא נוח ביצוע הראשי ותוך נימוס האשים את שחקניו. אולם קיבל תשובה נגדית, נמוסית לא פחות מצד ראשי ההתאחדות הישראלית. התמונה שנתגלתה על המגרש המדוישא לא היתה משמחת. התורכים השביתו את הכדור לאות מחאה. שוערם הלאומי, תורגאי, השיעשע להנאתו עם הכדור. אחרים עמדו לניטוש את השדה, אולם לאחר שהחזירו היורבו בפגיעות שהאפילו על כל החיובקים והגשקות.

נקמה אינה חכמה. תורכיה מ"גלסטריי היא קבוצה מקצועית ואי ציות למנהלים עולג לשלול משחקן את פרנסתו.

מנצחי "מפעל העשרה" בשחיה

50 מטר חפשי נוער ב' — עמי טראובר (ברית מכבים עתיד) 30.1 שניות	100 מטר חפשי נבדים — נחום בוד (ברית מכבים עתיד) 1.05 דקות
50 מטר חזה נוער א' — שלמה בורשטיין (פחת תקווה) 37.4 שניות	200 מטר חזה נבדים — נבדאל נסט (ברית מכבים עתיד) 3:01.5 דקות
100 מטר נב נבדים — דן פליבצקי (ברית מכבים עתיד) 1:25.1 דקות	100 מטר חזה נבדות — צסה נרבי (ברית מכבים עתיד) 1:41.5 דקות
400 מטר חפשי נבדים — נחום בוד (ברית מכבים עתיד) 5:40.8 דקות	3x50 מטרים משחה מעורב נוער — חיפה 2:03.0 דקות
10x50 מטרים חפשי משחה שליחים — (ברית מכבים עתיד) 5:22.9 דקות	כדורמים: ברית מכבים עתיד — מכבי חיפה — פתח-תקווה 3:4

תשבץ ידיעות

מאוזן: (1) רופא יהודי מפורסם; (5) חובבים אותה ודרך כלל עוברת בה רכבת; (10) נצח יש-ראל לא ישקר; (12) רו, בלשון פשוטה יותר; (14) תואר אצילים אירופי; (16) נכסים; (18) מלת סיכום; (19) אחת מחמש היבשות; (21) תואר לחי של אחד מקיסרי רומא; (22) הקיש; (23) בן זוגו של מגוג; (24) חודש האבל העברי; (25) הר בגבוה לה הצפוני של הארץ; (27) נחות דרגה מן השג' ריר; (30) היא מצוייה באדם, אך אין לראותה; (31) משלהב; (33) קריאת כאב תניכית; (35) חצי-אי אסייתי; (36) יחידת משקל ונפח; (38) מנהיג עם איטלקי; (39) קשה מאד להגדירם והיא נושא לרוב הסופרים והמשוררים; (40) משותף לכוח ולמוח; (41) עיתונאי ישראלי; (43) הכרמל; (44) אותה כבשו בני ישראל מעבר לירדן מזרחה; (46) קטול, נרצח; (48) מנהל המחלקה המדינית של הסוכנות; (49) עבר עליו המורג.

1	2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13			
14	15	16	17	18			
19	20	21	22	23	24		
25	26	27	28	29	30	31	32
33	34	35	36	37	38	39	40
41	42	43	44	45	46	47	48
49							

מאוזן: (2) ממנו התקיימו בני ישראל במדבר; (3) משקה גרמני לאומי; (4) תפקידו לשעבר של פארוק; (6) דגל ופלא; (7) ארצו של ראקושי; (8) "...הלילה, רב שירנו, הבוקע לשמים"; (9) בנה היחיד של נארימן; (11) חציאי צפונאמריקאי; (13) היא פורצת מתוך המדורה; (15) אחד התואר רים הדיפלומטיים; (17) יורד בחורף באירופה; (18) סוהר; (20) אוהב ומרבה לייקר; (23) אזור; (26) אחד מבני שאול; (27) סמל הנוצרים; (28) שמה הפרטי של כוכבת הוליוודית אדומת-שער; (29) תואר שליטי הודו לשעבר; (31) התקוממות; (32) שם פרטי עברי; (34) חודש, מצוי בשמים; (35) מושבת כתר בריטית; (37) אורה; (39) שמו הפרטי של מנהל משרד המשלתי שפרש, לאחרונה, מתפקידו; (42) סוג של מקלע; (44) בן, בארמית; (45) מלת זרוו יהודית; (47) יש דברים ב...".

פרסי-ספרים לפותרי תשבץ שאלות תחיה זמירובסקי — רחובות, מכון ויצמן למדע, צפורה בורר — תלאיבי, רחוב ריינס 15.

רשת הציור

רענו לוריא

בן 21, בן למשפחת צב' ריס, חניך גמנסיה הרצליה, הצטרף לאצ"ל בגיל 15, הש"י תתף במלחמת העצמאות ב" קרבות יפו והדרום. הצטרף לחיל האויר השתתף כאיש צוות אויר ברוב ההפצצות בחזית הדרום, הפך מפקד המחלקה הקרבי הצעיר ב"ו תר בחיל, צנחן והיסמן כ" טייס פרטי. אחרי המלחמה למד שנה בבית הספר לציור.

